

Henna Hannola

**JULKISEN HANKINNAN TARJOUSKIL-
PAILUUN OSALLISTUMINEN:
IKÄÄNTYNEIDEN TEHOSTETTU PAL-
VELUASUMINEN**

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Marraskuu 2015

KYAMK
University of Applied Sciences

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Henna Hannola	Tradenomi	Marraskuu 2015
Opinnäytetyön nimi		
Julkisen hankinnan tarjouskilpailuun osallistuminen: Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen		46 sivua 13 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry.		
Ohjaaja		
Lehtori Katriina Vesala		
Tiivistelmä		
<p>Suomen lainsäädännön mukaan kuntien velvollisuutena on järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita kuntalaisille. Kuntien järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluu ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen järjestäminen henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Kunta voi järjestää palveluita yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa. Kuntien palveluhankintoja oman organisaation ulkopuolelta ohjataan julkisten hankintojen lainsäädännöllä. Lainsäädännön tarkoituksena on velvoittaa kunnat kilpailuttamaan merkittävät hankinnat, säädellä kilpailuttamisen menettelyt ja taata tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.</p> <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee Kouvolan kaupungin järjestämän ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen kilpailutukseen osallistumista. Työ toteutettiin toimintatutkimuksena, jonka tavoitteena oli tuottaa kaksi tarjouspyynnön mukaista tarjousta tarjouskilpailuun. Aineistonkeruumenetelminä työssä käytettiin osallistuvaa havainnointia, keskusteluja, haastatteluja ja tutkimuspäiväkirjaa. Opinnäytetyön tietoperusta rakentuu tehostetun palveluasumisen ja julkisten hankintojen kilpailuttamiseen liittyviin teorioihin. Työssä perehdytään julkisiin hankintoihin ja näiden kilpailuttamisvaiheeseen tarkastelemalla tarjouspyynnön ja tarjouksen merkitystä. Teoriaosuudessa käsitellään kuntien roolia tehostetun palveluasumisen järjestäjinä ja ostopalvelua järjestämistapana.</p> <p>Työn toiminnallisessa osuudessa on kuvattu toimeksiantajan tarjouksen laatimisen prosessi. Työn tuloksia tarkasteltaessa voidaan todeta, että kilpailutukseen osallistuminen vaatii palveluntuottajalta lisäresursseja ja erityisosaamista, ja hankinnan toteuttajilta alan tuntemusta sisällön määrittämiseksi onnistuneesti. Tarjousten vertailuvaiheeseen pääsemiseksi, tarjoajan tulee täyttää kelpoisuusvaatimukset, tarjous tulee jättää määräaikaan mennessä ja tarjoukseen tulee sisällyttää kaikki vaaditut tiedot. Työn lopputuloksena syntyi kaksi tarjousta ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankintaan. Tarjoukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti määräaikaan mennessä. Sisällöltään tarjoukset vastasivat tarjouspyyntöä ja hyväksyttiin mukaan Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen kilpailutukseen.</p>		
Asiasanat		
julkiset hankinnat, tarjouskilpailu, tarjous, tehostettu palveluasuminen, vanhukset, palveluntuottaja		

Author (authors)	Degree	Time
Henna Hannola	Bachelor of Business Administration	October 2015
Thesis Title		
Participation in the public procurement tender: Sheltered housing with 24-hour assistance for elderly		46 pages 13 pages of appendices
Commissioned by		
Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry.		
Supervisor		
Katriina Vesala, Senior Lecturer		
Abstract		
<p>According to the Finnish law municipalities have an obligation to organize social and health services to the inhabitants of the municipality. Municipalities' obligations include providing sheltered housing with 24-hour assistance for elderly. Municipalities can organize services in cooperation with a private service provider. The procurements of services from external suppliers must be carried out in accordance with the provisions laid down in procurement legislation. The main purpose of the procurement legislation is to oblige municipalities to tender the public procurements according to regulations of the law and to ensure equality and non-discriminatory treatment of tenderers.</p> <p>This thesis is about taking part in competitive tendering concerning sheltered housing with 24-hour assistance for elderly arranged by the city of Kouvola. The research method used in this thesis was an action research. The objective of this thesis is to submit two competitive tenders in a bidding competition. The data collection methods used were interview, discussions, observation and research diary. The theoretical framework of the thesis consists of municipalities' role in providing sheltered housing and obligation to tender the public procurements. The theory part of the study examines public procurements in general and procurement legislation, competitive tendering and meaning of invitation to tender and offer. It also investigates purchasing operations as means of organizing this particular service.</p> <p>The functional part of this thesis describes the preparation of the principal's tendering process. The study result shows that taking part in competitive tendering requires from the service provider additional resources and special expertise. It is also important that service purchaser has knowledge of the procurement in question to be able to determine the content of the invitation to tender successfully. The service provider must meet the eligibility requirements, all requested information must be included in the offer and offer must be submitted before the deadline. The result of the thesis were two offers for the purchase of sheltered housing with 24-hour assistance for elderly. Offers were implemented according to the plan and within the deadline. The contents of the offers corresponded to the invitation to tender and were approved into the competitive tendering by the city of Kouvola.</p>		
Keywords		
public procurement, competitive tendering, offer, sheltered housing, elderly, service provider		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Työn tausta ja tavoitteet.....	7
1.2	Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu	8
2	JULKISET HANKINNAT	11
2.1	Hankintamenettelyt.....	13
2.2	Hankinnoista ilmoittaminen.....	16
2.3	Tarjouspyyntö	17
2.4	Tarjous.....	19
2.4.1	Tarjouksen tekeminen.....	19
2.4.2	Tarjousten käsittely	20
2.4.3	Hankintapäätös	21
3	KUNTIEN SOSIAALIPALVELUT – PALVELUASUMINEN	21
3.1	Kunnat sosiaalipalveluiden järjestäjinä	22
3.2	Vanhusten asumis- ja hoivapalvelut	23
3.3	Sosiaalipalveluiden ostot yksityisiltä palvelutuottajilta.....	24
4	TARJOUKSIEN LAATIMINEN	26
4.1	Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry.....	27
4.2	Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinta	28
4.3	Tarjouspyynnön sisältö	28
4.4	Hankinnan aikataulu	29
4.5	Tarjouksien toteuttaminen	30
4.5.1	Kelpoisuusvaatimukset	31
4.5.2	Hinta.....	32
4.5.3	Laatu	34
4.5.4	Tarjouksien jättäminen	37
5	POHDINTA.....	38
5.1	Johtopäätökset	38
5.2	Työn tulosten arviointi.....	39
5.3	Opinnäytetyö prosessin arviointi	41

5.4 Luotettavuuden tarkastelu	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	
Liite 1. Tarjouspyyntö	

1 JOHDANTO

Suomen lainsäädännön mukaan kuntien velvollisuutena on järjestää peruspalveluita kuntalaisille. Kuntien järjestämismääräyksillä oleviin peruspalveluihin kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Sosiaalihuoltolain (31.12.2014/1301) 14. §:n mukaisesti, kunnan on huolehdittava lakisääteisiin sosiaalipalveluihin kuuluvien asumispalveluiden järjestämisestä. Kunnan velvollisuutena on järjestää tehostettua palveluasumista henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Kunta voi itse päättää, miten toteuttaa palveluja käytännössä. Kunta voi tuottaa palveluja itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai ostaa palveluita ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan hankintalainsäädännössä määriteltujen hankintayksiköiden oman organisaation ulkopuolelta tekemiä tavara-, palvelu- ja urakkahankintoja. Hankintalainsäädännön mukaisia hankintayksiköitä ovat muun muassa kuntien viranomaiset, jotka tekevät hankintoja verovarilla. Laki julkisista hankinnoista (30.3.2007/348) ohjaa hankintayksiköiden toimintaa ja säätelee julkisten hankintojen toteuttamista oman organisaation ulkopuolelta. Lainsäädännön tarkoituksena on velvoittaa hankintayksiköt kilpailuttamaan merkittävät hankintansa sekä taata avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden noudattaminen julkisissa hankinnoissa. Hankintayksiköt ovat velvollisia noudattamaan hankintalaissa säädettyjä kilpailuttamismenettelyjä hankintoja tehdessään. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 21, 27, 49.)

Opinnäytetyöni aiheena on ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen tarjouskilpailuun osallistuminen. Minulle tarjottiin opinnäytetyön aihetta Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yritysyritysosuunnittelija Heta Vilénin toimesta. Toimeksiantaja oli pyytänyt koululta asiantuntija-apua ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen kilpailutukseen osallistumiseen. Kyseessä on julkinen hankinta, joka tulee toteuttaa hankintalainsäädännön mukaisesti. Toimeksiantaja on Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry ja hankinnan toteuttaa Kouvolan kaupunki.

Aihe oli erittäin mielenkiintoinen, käytännönläheinen ja ajankohtainen. Ikäihmisten osuus väestöstä kasvaa, mikä lisää vanhuspalveluiden kysyntää tulevaisuudessa ja luo haasteita kunnille palveluiden järjestämiseen. Palvelujen kilpailutus on yleistynyt merkittävästi ja tulevaisuudessa yritykset tarvitsevat osaajia, jotka vastaavat kilpailutuksen piiriin kuuluviin tarjouspyyntöihin. Työ

tarjosi minulle hyvän mahdollisuuden hankkia tietoa ja osaamista julkisten hankintojen kilpailuttamisesta ja tarjouksen tuottamisesta tarjouskilpailuun.

1.1 Työn tausta ja tavoitteet

Kouvolan kaupunki hyödyntää palveluiden tuottamisessa ulkopuolisia palveluntarjoajia. Kouvolan kaupunki hankkii ikääntyneiden tehostettua palveluasumista yksityisiltä palveluntuottajilta. Kyseessä on hankintalainsäädännön piiriin kuuluva julkinen hankinta. Kouvolan kaupunki on velvollinen kilpailuttamaan hankintansa lainsäädännön menettelytapoja noudattaen.

Toimeksiantajana opinnäytetyössäni on Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry, joka tuottaa tehostettua palveluasumista. Tehostetun palveluasumisen kohderyhmänä ovat henkilöt, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasuminen pitää sisällään asumisen palveluasunnossa sekä palveluita, jotka järjestetään asiakkaan tarpeiden mukaisesti. (Sosiaalihuoltolaki 21. § 3-4. mom.)

Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry:n toimeksianto koski osallistumista ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen kilpailutukseen. Toimeksiantajalle muodostui haasteeksi kilpailutukseen osallistumiseksi tarvittavien resurssien riittävyys ja tarjouspyynnön ehtojen mukaisten tarjouksien laatiminen määräaikaan mennessä. Toimeksiantaja koki haasteelliseksi tarjouskilpailuun osallistumisen vaatiman työmäärän. Toimeksiantaja tarvitsi tarjouksen laadintaa liittyviin osa-alueisiin asiantuntija-apua oman osaamisensa lisäksi. Työn lähtökohtana oli tarjota tarvittavia lisäresursseja toimeksiantajalle tarjousdokumenttien tuottamiseen. Kilpailutus toteutettiin sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin kautta. Tarjouspalvelu.fi on palvelu, jonka kautta hankintayksiköt ilmoittavat tarjouskilpailuista ja tarjoajat pystyvät jättämään sähköisen tarjouksen. (Tarjouspalvelu 2015.) Tämä loi myös tietojenkäsittelyosaamisvaateen tarjouksen jättäjille.

Tutkimuksen pääkysymyksenä on, millainen on tarjouspyynnön mukainen tarjous ja miten tämä saadaan toteutettua niin, että se palvelee toimeksiantajaa parhaalla mahdollisella tavalla. Yhdistyksen ryhmäkotien taloudellisen kannattavuuden turvaamiseksi on tärkeää pyrkiä saavuttamaan mahdollisimman

korkea käyttöaste. Kilpailutukseen osallistuminen on tärkeää yrityksen liiketoiminnan kannalta, pyrittäessä maksimoimaan käyttöaste. Täyttämällä tarjouspyynnön kriteerit, yhdistyksellä on mahdollisuus olla palveluntuottajana kaupungin järjestämässä ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa. Tarjoajille lasketaan laatu- ja hintapisteet, jotka määrittelevät järjestyksen, jonka mukaisesti palveluita tullaan ostamaan. Palveluntuottajan tulee pyrkiä saavuttamaan mahdollisimman korkeat pisteet sijoittuakseen kilpailutuksessa hyvin. Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry:llä on kaksi tehostetun palveluasumisen ryhmäkotia. Toimeksiantaja osallistuu Kouvolan kaupungin järjestämään kilpailutukseen kyseisten ryhmäkotien osalta.

Työn tavoitteena ovat kelpoisuusvaatimukset täyttävien ja toimeksiantajan edun mukaisten sähköisten tarjouksien tuottaminen ja jättäminen määräaikaan mennessä. Tarkoituksena on tuottaa kaksi tarjousta Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankintaan. Työllä tavoitellaan käytännönhyötyä toimeksiantajalle, toteuttamalla tarjoukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti ja pyrkimällä kilpailukykyisiin tarjouksiin.

1.2 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu

Tutkimusmenetelmänä työssäni on käytetty toimintatutkimusta. Toimintatutkimuksessa toiminta, tutkimus ja muutos tapahtuvat samanaikaisesti. Toimintatutkimuksessa pyritään saamaan aikaan muutos, joka on mahdollista vain toiminnan kautta. Toimintatutkimus kohdistuu yksittäiseen tapaukseen, eikä tutkimuksella yleensä tavoitella yleistämistä, vaan tulokset pätevät vain kyseiseen tapaukseen. (Kananen 2009, 9–10.) Useimmiten toimintatutkimus on ajallisesti rajattu tutkimus- ja kehittämisprojekti, joka pohjautuu käytännölläisyyteen ja vuorovaikutukseen. Toimintatutkimus on järkipäistä ja tavoitteellista. (Heikkinen 2008, 16–17.) Tutkimuksella pyritään ratkaisemaan käytännön ongelmia ja luomaan uutta tietoa ja ymmärrystä ilmiöstä. Toimintatutkimus on yhteistyötä vaativaa ja osallistavaa. Toimintatutkimuksen toteutus vaatii aktiivisia toimijoita. Toimijoina ovat tutkimuksen kohteena olevaan ilmiöön kuuluvat ihmiset ja tutkija. Ulkopuolisen tutkijan mukaan tulo käytännön työelämän tilanteeseen vaatii yhteisön jäsenten hyväksynnän. Toimintatutkimuksessa korostuu tutkijan sosiaaliset taidot pyrittäessä hyvään yhteistyöhön ja

luottamukselliseen suhteeseen toimijoiden välillä. Toimintatutkija osallistuu aktiivisesti tutkimaansa toimintaan ja tavoittelee käytännön hyötyä. Toimintatutkimus tarjoaa tutkijalle ja tutkittaville mahdollisuuden yhdessä kehittää ratkaisuja käytännön ongelmiin. Tutkija tuo ryhmään ulkopuolisen näkökulman ja teoreettisen osaamisen, joka mahdollistaa usein parempien ratkaisujen löytämisen ongelmaan. (Ojala, Moilanen & Ritalahti 2014, 58–59; Kananen 2009, 50.)

Tutkimusmenetelmäksi valitsin toimintatutkimuksen, koska osallistuin itse aktiivisesti tarjousten laadintaan toimeksiantajan kanssa. Tutkimus oli ajallisesti rajattu tutkimusprojekti, joka kohdistui tiettyyn yksittäiseen tapaukseen. Työllä tavoiteltiin käytännön hyötyä toimeksiantajalle, toteuttamalla tarjoukset tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti ja pyrkimällä kilpailukykyisiin tarjouksiin. Työ toteutettiin tiiviissä yhteistyössä toimeksiantajan kanssa, ennalta määritellyn aikataulun mukaisesti. Aktiivisina toimijoina tutkimuksessa olin minä tutkijana ja toimeksiantajan henkilöstö. Kilpailutuksen järjestää Kouvolan kaupunki, joka tarjouspyynnöllään määrittää kriteerit laadittavalle tarjoukselle. Kouvolan kaupungin edustaja ei tarjouksen laadintaprosessissa ole osallisena, mutta kaupungin määrittämät tarjouspyynnön ehdot vaikuttavat lopputulokseen. Toimeksiantajan toiminnan sisältö itsessään vaikuttaa suoraan lopputulokseen, koska sen pohjalta laaditaan tarjous.

Itse opiskelen liiketaloutta Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa, ja koska kyseessä on sosiaali- ja terveysalan hankinta, oli tiivis yhteistyö toimeksiantajan kanssa edellytys onnistumiselle. Minun roolini tutkijana oli pyrkiä auttamaan toimeksiantajaa tavoitteiden saavuttamisessa. Ulkopuolisena tutkijana toin ryhmään omaa teoreettista osaamistani ja ulkopuolisen näkökulman. Vastasin tarjouksen teknisestä toteutuksesta ja sisältö muodostui yhteisten keskustelujen pohjalta. Tarjoukset tuli laatia niin, että ulkopuolinen henkilö, jolle kyseinen palvelu ei ole tuttu, pystyy tarjousdokumenttien perusteella saamaan kuvan palveluntuottajasta, tämän palveluista ja todentamaan palvelun laadun. Minulla tutkijana oli mahdollisuus tarkastella asioita ulkopuolisen silmin ja varmentaa, että tarjouksessa palvelun sisältö on kuvattu tarpeeksi selkeästi. Toimeksiantaja vaikuttaa myös lopputulokseen hyväksymällä lopullisen tarjouksen sisällön.

Koska toimintatutkimus on luonteeltaan osallistavaa, käytetään aineiston keruussa tyypillisinä menetelminä osallistavia menetelmiä, kuten havainnointia, keskusteluja ja haastatteluja. Osallistavilla menetelmillä saadaan kerättyä työntekijöiden ammattitaitoon ja kokemukseen perustuvaa hiljaista tietoa tutkimusaineistoksi. (Ojala ym. 2014, 61–62.) Osallistuva havainnointi tapahtuu yleensä aidossa tilanteessa, jossa tutkija on läsnä tutkimustilanteessa ja osallistuu itse toimintaan. Tutkimuskohteesta pyritään saamaan havainnoinnilla tietoa, jota ei muuten ole saatavilla. Havainnoitavasta ilmiöstä voidaan tallentaa aineistoa havainnoinnin tueksi. (Kananen 2012, 95–97.) Tutkija käy toiminnan aikana keskusteluja osallistujien kanssa, tuo esille omia näkemyksiään ja kyselee muiden mielipiteitä. Tutkimuspäiväkirjaan tutkija kirjaa tutkimusjakson aikana tekemiään havaintoja, keskusteluja, mielipiteitä ja tunnetiloja, joiden pohjalta tutkija ja osallistajat kehittävät toimintaa. (Huovinen & Rovio 2008, 106–107.) Teemahaastattelussa haastatellaan henkilöitä, joita ilmiö koskee. Haastattelun avulla saadaan lisätietoa vieraaseen ilmiöön. Keskustelua käydään teemoittain etenemällä yleisistä kysymyksistä yhä yksityiskohtaisempiin. Haastattelun alussa ilmiö alkaa avautua tutkijalle ja synnyttää jatkokysymyksiä. Teemahaastattelun avulla pyritään ymmärtämään ilmiö ja lopputuloksena haastattelijalle syntyy hyvä kuva ilmiöstä. (Kananen 2012, 100–104.)

Tiedonkeruumenetelminä tutkimuksessa on käytetty osallistuvaa havainnointia, tutkimuspäiväkirjaa, keskusteluja ja haastatteluja. Työssä on käytetty havainnointia toimintaympäristön ymmärtämiseksi ja tiedon saamiseksi. Havainnoinnissa on käytetty apuna valokuvaamista. Havainnoinnin tuloksia on hyödynnetty palvelun sisältöjen kuvaamisessa. Haastattelujen ja keskustelujen avulla on kerätty tarpeellista aineistoa työn tuottamiseksi ja taustojen ymmärtämiseksi. Teemahaastattelujen avulla on hankittu tietoa tarjouksen kannalta keskeisistä ilmiöistä, jotta minulle tutkijana syntyy hyvä kuva ilmiöistä ja ne voidaan kuvata tarjoukseen. Keskustelujen avulla on haettu ratkaisuja eteen tulleisiin ongelmiin ja kerätty työn edetessä tausta tietoa toiminnoista tarjouksen toteuttamiseksi. Tutkimuspäiväkirjaa on hyödynnetty aineiston tallentamisessa myöhempää tarkastelua varten. Tutkimuspäiväkirja on toiminut muistin tukena raportin kirjoittamisessa. Tutkimuspäiväkirja auttoi myös seuraamaan päivän aikana saavutettuja tuloksia ja projektin aikataulun hallinnassa.

Opinnäytetyön tietoperusta rakentuu kuntien järjestämisvastuulla olevan tehostetun palveluasumisen, julkisten hankintojen ja näiden kilpailuttamiseen liittyviin teorioihin. Teoriaosuudessa selvitetään, mitä julkiset hankinnat tarkoittavat ja julkisiin hankintoihin vaikuttavia lainsäädäntöjä. Työssä perehdytään julkisten hankintojen kilpailuttamisvaiheeseen tarkastelemalla tarjouspyynnön ja tarjouksen merkitystä. Teoriaosuudessa käsitellään kuntien asemaa sosiaalipalveluiden järjestäjänä, tehostetun palveluasumisen sisältöä ja ostopalvelu palveluiden järjestämistapana. Tietoperustan tarkoituksena on selvittää kokonaisuuteen vaikuttavia taustatekijöitä.

2 JULKISET HANKINNAT

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan hankintayksikön oman organisaation ulkopuolelta tekemiä tavara-, palvelu- ja urakkahankintoja. Hankintayksiköt, joiden hankinnoissa tulee noudattaa kansallisia hankintalakeja ja EU-hankintadirektiivejä, on määritelty hankintalainsäädännössä. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2015.) Hankintalainsäädännössä määriteltyjä hankintayksiköitä ovat valtio, kunnat ja kuntayhtymät; evankelisluterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä niiden seurankunnat ja muut viranomaiset; Valtion liikelaitokset; julkisoikeudelliset laitokset ja mikä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta edellä mainituilta hankintayksiköiltä. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 27–28.)

Hankintalainsäädännön tarkoituksena on velvoittaa kunnat ja muut hankintayksiköt kilpailuttamaan hankintansa lain mukaisesti. Kilpailuttamisen tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten tasapuoliset mahdollisuudet osallistua julkisten hankintojen tarjouskilpailuihin. (Laki julkisista hankinnoista 1. §.)

Lainsäädännön tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä avoimen ja tehokkaan kilpailuttamisen kautta sekä parantaa eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä mahdollistamalla tuotteiden ja palvelujen tarjoaminen julkiselle sektorille. Avoimen ja tehokkaan kilpailuttamisen toteutumiseksi hankinnoista tulee ilmoittaa riittävän laajasti, jotta yrityksillä on tarvittavat ja tasapuoliset tiedot käynnissä olevista tarjouskilpailuista. Hankintalainsäädännön tarkoituksena on

lisätä kilpailua, joka mahdollistaa taloudellisten hankintojen tekemisen. Julkissa hankinnoissa tulee taata tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, joka edellyttää tarjoajien yhdenvertaista kohtelua. Tarjoajille tulee ennalta ilmoittaa valintaperusteet, joiden mukaisesti hankintapäätökset on tehtävä. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2015.)

Hankintalainsäädännöllä ei säädelä hankintayksiköiden tavasta järjestää vastuullaan olevia toimintoja, vaan hankintayksikkö voi itse päättää palvelujen ulkoistamisesta. Hankintalainsäädännöllä säädelä kilpailuttamismenettelyt, joita hankintayksiköt ovat velvollisia noudattamaan tehdessään julkisia hankintoja oman organisaation ulkopuolelta. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 27.) Hankinnoissa tulee noudattaa sääntöjä, jotka liittyvät muun muassa hankintojen ilmoittamisvelvollisuuteen, tarjouspyyntöasiakirjojen sisältöön, ehdokkaiden ja tarjoajien valintaan sekä tarjouksen valintaan ja hankintasopimuksen tekemiseen. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2015.)

Kynnysarvot

Hankinnoille on säädetty kynnysarvot, joilla hankintalain soveltamista rajataan. Lainsäädäntöä sovelletaan kynnysarvon ylittäviin hankintoihin. Kustannuksiltaan merkittävät julkiset hankinnat tulee kilpailuttaa lain edellyttämällä tavalla. Aikaisemmin hankintalainsäädäntöä soveltuu pääsääntöisesti kaikkiin hankintoihin, mutta hankintalain uudistuessa vuonna 2007 säädettiin kynnysarvot kansallisille hankinnoille (taulukko 1).

Taulukko 1. Kansalliset kynnysarvot (HILMA 2015a)

KANSALLISET KYNNYSARVOT (HANKINTALAIN 15 §)	
Hankintalaji	Kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat	30 000
Käyttöoikeussopimukset	30 000
Liitteen B (ryhmä 25) terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut ja koulutuspalvelut yhteishankintana	100 000
Rakennusurakat	150 000
Käyttöoikeusurakat	150 000
Suunnittelukilpailut	30 000

EU-hankinnoille on säädetty omat kynnysarvot (taulukko 2). EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat on ilmoitettava EU-laajuisesti.

Taulukko 2. EU-Kynnysarvot 1.1.2014 alkaen (HILMA 2015a)

EU-KYNNYSARVOT (HANKINTALAIN 16 §)		
Hankintalaji	Kynnysarvo (euroa)	
	Valtion keskushallintoviranomainen	Muut hankintaviranomaiset
Tavarahankinnat ja palveluhankinnat	134 000	207 000
Rakennusurakat	5 186 000	5 186 000
Käyttöoikeusurakat	5 186 000	5 186 000
Suunnittelukilpailut	134 000	207 000

Hankintalakia ei sovelleta kansalliset kynnysarvot alittaviin hankintoihin, näihin hankintoihin voidaan soveltaa hankintayksiköiden omia kilpailuttamisohjeita ja menettelyjä. EU-kynnysarvot perustuvat maailman kauppajärjestön julkisten hankintojen GPA-sopimukseen ja hankintadirektiiveihin ja kynnysarvot tarkistetaan kahden vuoden välein. Kansalliset kynnysarvot perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 88–97.)

Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen on säädetty hankintalaissa. Arvoa laskettaessa on perusteena käytettävä suurinta mahdollista kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa, sisällyttäen mahdolliset sopimuksen optio ja pidentyehdot. Lähtökohtana arviossa pidetään ennakoitua arvoa hankintailmoituksen lähettämishetkellä tai hankintamenettelyn aloittamisen muuna hetkenä, mutta mikäli hankintayksiköllä on tietoa tulevasta hinnan muutoksista, tulee nämä huomioida ennakoitua arvoa laskettaessa. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 99–100.)

2.1 Hankintamenettelyt

Hankintalaissa on määritelty hankintamenettelyt, joita julkisten hankintojen kilpailuttamisessa tulee käyttää. Eri hankintamenettelyt soveltuvat eri käyttötarkoituksiin. Hankintamenettelyjä ovat avoin menettely, rajoitettu menettely, neuvottelumenettely, suora hankinta, kilpailullinen neuvottelumenettely, suunnittelukilpailu ja puitejärjestely.

Avointa menettelyä käytettäessä on kaikilla halukkailla mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun. Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikkö valitsee osallistujat halukkaiden toimittajien joukosta. Neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö neuvottelee halukkaiden toimittajien joukosta valittujen ehdokkaiden kanssa

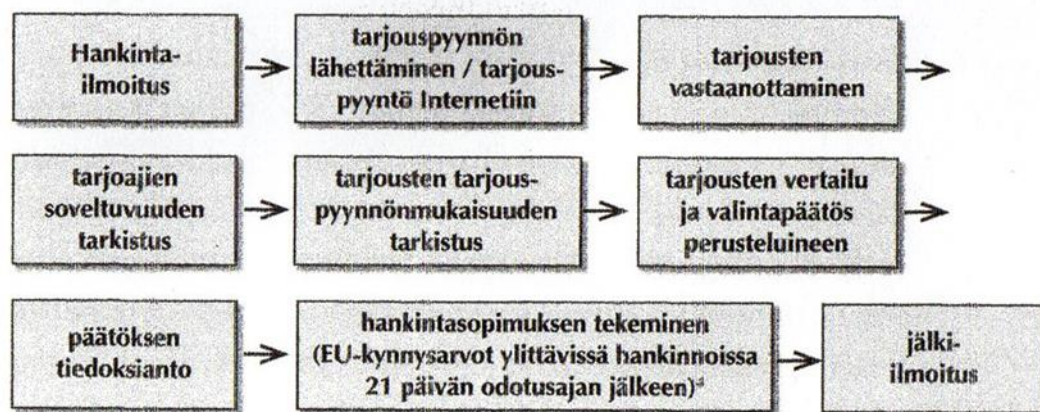
sopimusehdoista. Suorahankinnassa hankintayksikkö valitsee toimittajan tai toimittajat, joiden kanssa neuvottelee sopimuksen ehdoista. Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö neuvottelee halukkaiden toimijoiden joukosta valittujen ehdokkaiden kanssa, löytääkseen hankintayksikön tarpeita vastaavan ratkaisun, jonka perusteella valittuja ehdokkaita pyydetään tekemään tarjouksensa. Puitejärjestelyssä tehdään sopimus tietyn ajan kuluessa tehtävien hankintojen ehdoista yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välillä. Suunnittelukilpailu menettelyä käytettäessä hankintayksikkö voi hankkia esimerkiksi kaupunkisuunnittelun kilpailulla, josta tuomaristo valitsee voittajan. (Laki julkisista hankinnoista 5. §.)

Hankintamenettelyyn valintaan vaikuttaa muun muassa hankinnan arvo, kohde, luonne, monimutkaisuus, tarjoajien lukumäärä, aika ja hankintayksikön osaaminen. Hankinnoissa tulee ensisijaisesti käyttää avointa tai rajoitettua menettelyä ja pyrkiä hyödyntämään olemassa olevia kilpailuolosuhteita. Neuvottelu menettelyä, suorahankintaa, kilpailullista neuvottelumenettelyä ja puitejärjestelyä voidaan käyttää hankintalaissa säädetyin edellytyksin. Jos esimerkiksi palveluhankinnoissa tarjouspyynnön sisältöä tai palvelukuvausta ei voida laatia tarkasti, vaan tarvitaan neuvotteluja tarjoajien kanssa, on neuvottelumenettelyn käyttö tarpeellista laissa määriteltyjen käytön edellytysten täytyessä. (Valtiovarainministeriö 2010.)

Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinnassa käytettiin hankintamenettelynä avointa menettelyä, jolla perustetaan puitejärjestely. Kerron tässä osiossa tarkemmin työn kannalta keskeisistä hankintamenettelyistä, avoimesta menettelystä ja puitejärjestelystä.

Avoim menettely

Avoimenmenettely on yleisin hankintamenettely ja sitä voidaan käyttää kaikkiin hankintoihin. Avoimessa menettelyssä ei tarjousten sisällöstä voida neuvotella. Kuvassa 1 on esitetty avoimen menettelyn kulku. Hankinta käynnistetään julkaisemalla hankintailmoitus. Kaikki halukkaat toimijat ovat oikeutettuja saamaan tarjouspyynnön ja tekemään tarjouksen. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 151.)

Kuva 1. Avoimen menettelyn kulku (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 71)

Hankintayksikkö tarkastaa ensin tarjoajien ja näiden tarjousten kelpoisuuden, jonka jälkeen hyväksytyt tarjoukset vertaillaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä ilmoitettujen valintaperusteiden mukaisesti. Valintaperusteina voidaan käyttää joko kokonaistaloudellista edullisuutta tai edullisinta hintaa. Mikäli valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, on hankintailmoituksesta tai tarjouspyynnöstä käytävä ilmi vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painoarvo. Tarjouskilpailun voittaa ilmoitettujen valintaperusteiden mukainen paras tarjous. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 152–153.)

Avoin menettely on yksinkertainen käyttää ja hankintayksiköt käyttävätkin sitä paljon hankinnoissaan. Avoin menettely sopii kumminkin huonosti hankintoihin, joihin on odotettavissa suuri määrä tarjouksia. Tällöin tarjousten käsittely on aikaa vievää, varsinkin jos tarjousten vertailuperusteita on paljon. (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 70–71.)

Puitejärjestely

Puitejärjestely on yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välinen sopimus, johon toimittajat valitaan pääsääntöisesti avoimella tai rajoitetulla menettelyllä. Toimittajien ja hankintayksikön välisen sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtävien hankintojen ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät. Toimittajien valinta puitejärjestelyyn tapahtuu tavanomaisia tarjoajille asetettuja kelpoisuuskriteereitä sekä tarjousten valintaperusteita käyttäen. Puitejärjestelyn enimmäisaika on neljä vuotta, ainoastaan poikkeustapauksissa järjestely voi olla kestoaltaan pitempi. (Pekkala & Pohjonen 2014, 268, 294.)

Hankintatarpeen ilmetessä tulee hankinta tehdä puitejärjestelyn osapuolilta puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Jos puitesopimuksessa ei ole vahvistettu kaikkia ehtoja, hankintayksikkö kilpailuttaa puitejärjestelyyn valittuja toimittajia keskenään puitejärjestelyn ehtojen mukaisesti. Puitejärjestelyn ehtoja ei tässä vaiheessa voida olennaisesti muuttaa mutta tarvittaessa ehtoja voidaan täsmentää. (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 91–92.)

Puitejärjestelyssä ei hankintayksikkö välttämättä takaa tarjoajalle hankittavia määriä, vaan sovitaan ehdoista, joilla hankintoja tullaan mahdollisesti tekemään. Puitejärjestely soveltuu hyvin esimerkiksi palveluhankintoihin, joissa tarvittavaa palvelun määrää ei tiedetä ennakolta, palvelunhankinnassa halutaan käyttää useaa palveluntuottajaa, hankintoja joudutaan tekemään nopeasti tai ne ovat usein toistuvia. (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 90.)

2.2 Hankinnoista ilmoittaminen

Hankintalain piiriin kuuluvista hankinnoista tulee julkaista hankintailmoitus osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi (HILMA). Ilmoitusmenetelyn laiminlyönti voi johtaa hankintapäätöksen kumoamiseen ja hankinta joudutaan kilpailuttamaan uudelleen. HILMA on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä maksuton, sähköinen ilmoituskanava, jossa hankintayksiköt ilmoittavat kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävät julkiset hankinnat. Kansallisen kynnysarvon alle jäävät hankinnat voidaan myös ilmoittaa HILMAssa hankintayksikön näin halutessa. (HILMA 2015b.)

Ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on tiedottaa yrityksille avoimesti meneillään olevista julkisista hankinnoista. Koska hankintayksiköllä ei välttämättä ole tietoa mahdollisista tarjoajista on ilmoittamismenettely tärkeä, jotta saadaan hankinta kaikkien halukkaiden tarjoajien tietoisuuteen. Näin saadaan aikaiseksi kilpailua, joka mahdollistaa laadukkaiden ja taloudellisen hankintojen tekemisen. Kun hankintailmoitus on julkaistu HILMAssa voi hankintayksikkö julkaista sen myös muussa tiedotusvälineessä tai olla suoraan yhteydessä mahdollisiin tarjoajiin. HILMAssa julkaistut EU-ilmoitukset julkaistaan myös Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa ja TED -tietokannassa. (HILMA 2015c.) TED (Tenders Electronic Daily) -tietokannassa julkaistaan sähköisesti kaikki

Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa julkaistut EU-hankintailmoitukset. Tietokannasta on mahdollista hakea ilmoituksia muun muassa maittain, alueittain tai toimialan mukaan. (TED 2015.)

Hilmassa julkaistiin vuonna 2014 yhteensä 18 064 ilmoitusta, joiden kokonaisarvo oli 32 113 895 780 EUR. Kuntien, kuntayhtymien ja muiden aluetason viranomaisien ilmoitusten määrä oli 51,3 % kaikista ilmoituksista ja hankintojen arvon osuus kokonaisarvosta 54,1 %. (HILMA 2015d.)

Suuremmista hankinnoista voidaan ilmoittaa etukäteen, mikä mahdollistaa hankinnasta kiinnostuneiden tarjoajien varautumisen tarjouskilpailuun ennakoon. Hankintailmoituksella käynnistetään hankintamenettely. Hankintailmoituksessa tulee olla kaikki hankintaa koskevat olennaiset tiedot, kuten hankinnan laji, hankintaviranomaisen tiedot, kuvaus hankinnasta, hankintamenettely sekä määräaika tarjousten tai osallistumishakemuksien jättämiselle. EU-hankinnoista tulee julkaista lisäksi jälki-ilmoitus, jossa kerrotaan, mikä yritys tarjouskilpailun voitti. Mikäli hankinta jää toteutumatta, tulee jälki-ilmoitus silti julkaista. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 239–240.)

2.3 Tarjouspyyntö

Tarjouspyyntö on hankintaprosessin tärkein asiakirja, jonka pohjalta yritykset tekevät tarjoukset. Tarjouspyynnössä tulee ilmoittaa hankinnan sisältö ja siihen liittyvät kaikki vaatimukset ja ehdot, joilla on merkitystä tarjouksen tekemisessä ja hinnoittelussa. Tarjouspyynnön sisällöstä ja hankinnan kohteen määrittelystä on säädetty hankintalaissa. (Eskola & Ruohonen 2011, 246.) Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja sisällöltään laadittava niin selkeästi, että sen perusteella saadaan yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. (Laki julkisista hankinnoista 40. § 1. mom.)

Tarjouspyynnössä tulee ilmoittaa riittävän yksityiskohtaisesti tarjoajalta vaadittavat ominaisuudet vertailu- ja pisteytysperusteineen. Vertailuvaiheessa ei voida ottaa huomioon vertailuperusteita, joita ei tarjouspyynnössä ole ilmoitettu. Hankintayksikkö voi vapaasti määritellä hankinnan kohteen sisällön, ominaisuudet, laadun sekä muut hankintaehdot ja tarjoajilta vaadittavat edellytykset. Hankintaehdoilla ei kumminkaan saa pyrkiä suosimaan tai syrjimään

ketään tarjoajaa. Hankintalaki säätelee kilpailuttamistekniikkaa, ei hankinnan sisältöä tai tarkoituksenmukaisuutta. (Pekkala & Pohjonen 2014, 452,454.)

Tarjouspyyntö voi koostua useista hankintaa, tarjousmenettelyä ja hankintasopimusta koskevista asiakirjoista sekä liiteasiakirjoista. Tarjouspyyntö täydentää hankintailmoitusta kuvaamalla hankintaan liittyviä asioita täsmällisemmin. Hankintailmoitus ja tarjouspyyntö eivät saa olla ristiriidassa keskenään. Jos sisällöt eroavat toisistaan, hankintailmoituksen sisältö ratkaisee. Tarjouspyynnön yksityiskohtaisuuteen vaikuttaa käytettävä hankintamenettely. (Pekkala & Pohjonen 2014, 456–458.)

Tarjouspyynnön sisältö

Hankintayksikkö määrittelee tarjouspyyntöön hankinnan kohteen ja sille asetamat vaatimukset huomioiden tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteet. Huolellisella hankinnan kohteen määrittelemisellä varmistetaan hankittavan tavaran tai palvelun soveltuvuus aiottuun käyttötarkoitukseen. Tarjouspyynnössä tulee olla hankinnan kohteen määrittelyyn liittyvät tiedot mahdollisimman tarkasti kuvattuna, jotta tarjoajat ymmärtävät kuvauksen perusteella hankinnan luonteen ja sisällön. Toiminnalliset, laadulliset ja tekniset vaatimukset tulee olla tarjouspyynnössä määriteltynä selkeästi. Hankintayksikön tulee määritellä sopimuskauden pituus ja mahdollinen optioiden käyttäminen. Tarjouspyynnöstä on käytävä ilmi, sallitaanko vaihtoehtoisia tarjouksia tai osatarjouksia tarvittavine lisätietoineen. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 254, 279.)

Tarjouspyynnössä tulee mainita, milloin hankinnasta on ilmoitettu HILMA-tietokannassa. Tarjouspyynnössä tulee myös ilmoittaa, mihin päivämäärään ja kelloonaikaan mennessä tarjoukset tulee jättää, osoite tarjouksien toimittamiselle ja kielet joilla tarjous on laadittava. Lisäksi tarjousten voimassaoloaika tulee olla mainittuna. (Pekkala & Pohjonen 2014, 459.)

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on yksilöitävä ja ilmoitettava tarjoajien kelpoisuusvaatimukset sekä vaadittavat asiakirjat kelpoisuuden todistamiseksi. Tämä on tärkeää tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi. Hankintayksiköt eivät voi käyttää muita tietoja kelpoisuutta arvioitaessa, kuin etukäteen tarjoajille ilmoittamiaan. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 283.)

Tarjouspyynnössä ilmoitetaan tarjousten valintaperuste, joka voi olla kokonaistaloudellinen edullisuus tai edullisin hinta. Mikäli valintaperustetta ei ole mainittu, käytetään valintaperusteena edullisinta hintaa. Kokonaistaloudellista edullisuutta käytettäessä tulee ilmoittaa, millä vertailuperusteilla kokonaistaloudellista edullisuutta arvioidaan ja näiden painoarvot ja mahdolliset pisteytykset. Vertailuperusteita voivat olla esimerkiksi laatu, ympäristöystävällisyys tai kustannustehokkuus. Hankintayksikön tulee valintaperusteita määrittäessä huomioida, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen, ovat objektiivisia ja syrjimättömiä sekä niillä on taloudellista merkitystä hankintayksikölle. (Pekkala & Pohjonen 2014, 470–471.)

Tarjouspyynnössä on lisäksi ilmoitettava hankintamenettelyyn ja tarjouksen tekemiseen liittyvät muut olennaiset tiedot, jotta tarjoajilla on riittävät tiedot vertailukelpoisten tarjousten tekemiseksi. Ilmoitettaviin tietoihin vaikuttaa hankinnan sisältö, kohde ja luonne. Muut tiedot voivat pitää sisällään esimerkiksi hankintasopimuksen erityisehdot, ohjeet lisätietojen antamisesta, tiedot asiakirjojen julkisuudesta, tietoa hankintaprosessista tai tarjousten käsittelystä. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 291.)

2.4 Tarjous

2.4.1 Tarjouksen tekeminen

Tarjouksessaan tarjoaja osoittaa, että tarjottava tavara tai palvelu on tarjouspyynnössä asetettujen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä vastaamattomat tarjoukset tulee hylätä. (Laki julkisista hankinnoista 46. §.) Tarjouksen tulee vastata sekä tekniseltä että asialliselta sisällöltään tarjouspyyntöä. Tarjous dokumentteihin tulee sisällyttää kaikki vaaditut selvitykset ja liitteet ja tietojen tulee olla tarjouspyynnön edellyttämässä muodossa. (Pekkala & Pohjonen 2014, 511.) Hankintayksiköllä ei ole oikeutta hylätä epätäydellisiä tarjouksia, jos puutteet johtuvat tarjouspyynnön puutteellisuudesta, epäselvyydestä tai ristiriidasta. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 308.)

Tarjoajan on syytä lukea tarjouspyyntö huolellisesti, jotta ymmärtää, mitä hankintayksikkö on hankkimassa ja millaisin ehdoin. Tarjouksen tulee vastata sitä, mitä on pyydetty. Tarjousten laadinnassa tulee käyttää tarjouspyynnön liit-

teenä mahdollisesti olevia lomakkeita sekä merkitä tiedot tarjouspyynnön ohjeistuksen mukaisesti. Tärkeää on selvittää tarjoajille asetetut kelpoisuusvaatimukset ja kelpoisuuden todentamiseksi toimitettavat asiakirjat sekä vertailuperusteet ja näiden todentamiseksi tarvittavat selvitykset. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 309–310.) Selvitykset tulee laatia kattavasti, jotta niistä löytyy tarvittavat tiedot vertailuperusteen vertailuun. Vaikka hankintayksiköllä olisi tietoa tarjoajan palvelun sisällöstä, mutta tätä ei ole selvitetty tarjouspyynnön mukaisesti, ei tällaista tietoa voida huomioida tarjouksia vertailtaessa. (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 194.)

Tarjoukset tulee toimittaa hankintayksikön ilmoittamalla tavalla, määräaikaan mennessä, hankintayksikön ilmoittamaan toimitusosoitteeseen. Ainoastaan määräaikaan mennessä vastaanotetut tarjoukset voidaan hyväksyä ja myöhästyneet tarjoukset on hylättävä. Hankintayksikkö käsittelee määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset sellaisenaan. Ainostaan tarjouksessa ilmenneitä asioita huomioidaan kelpoisuuden, tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden ja kokonaistaloudellisen edullisuuden arvioinnissa. (Eskola & Ruohoniemi 2011, 310)

2.4.2 Tarjousten käsittely

Hankintayksikkö avaa tarjoukset yleensä avaustilaisuudessa, josta laaditaan avauspöytäkirja, jonka läsnäolijat allekirjoittavat. Tarjousten avaamisen jälkeen tarkastetaan tarjoajien soveltuvuus ja pois suljetaan tarjoajat jotka eivät täytä tarjouspyynnön soveltuvuusvaatimuksia. (Kuusniemi-Laine & Takala 2008, 199.)

Tarjousten tulee olla muodollisesti tarjouspyynnön mukaiset ja sisältää kaikki pyydetyt tiedot. Ennen tarjousten vertailua tarkistetaan tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus. Tarjoajan vastuulla on huolehtia, että tarjoukseen on liitetty kaikki pyydetyt selvitykset ja todistukset. Tarjousta arvioitaessa hankintayksikön tulee pääsääntöisesti huomioida ainoastaan tarjouksessa olevat tiedot tarjoajien tasapuolisen kohtelun takaamiseksi. Tarjoukset, jotka ovat selvästi tarjouspyynnön vastaiset, tulee hylätä. Tarjoajilta voidaan pyytää lisätietoja selventämään tarjouksen sisältöä, jos lisäselvitysten pyytäminen ei vaaranna tarjoajien tasapuolista kohtelua eikä sisällä hinnoista tinkimistä tai tarjouksen

ehtojen muuttamista tai muiden tarjoajien syrjintää. (Karinkanta, Kontio, Kra-
kau, Lahtinen & With 2012, 129,131.)

Tarjousvertailuun hyväksytään ainoastaan tarjoukset, jotka ovat tarjouspyynnön mukaiset. Tarjousten vertailussa voidaan käyttää ainoastaan hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa ilmoitettuja vertailuperusteita. Vertailuperusteita ei saa muuttaa ja tarjoukset tulee vertailla kaikkien etukäteen ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti. Mikäli vertailuperusteita ei ole ilmoitettu, tarjousten vertailuperusteena käytetään hintaa. Muut toimitatavat ovat hankintalain vastaisia. (Kuusniemi-Laine & Takala 212–213.)

2.4.3 Hankintapäätös

Hankintayksikön tulee tehdä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjouskilpailun ratkaisusta kirjallinen päätös perusteluineen. Päätöksestä ja sen liitteistä tulee käydä ilmi kaikki ratkaisuun olennaisesti vaikuttavat tekijät sellaisella tarkkuudella, että tarjoaja voi arvioida hankintalain mukaisten toimintatapojen noudattamisen. Tarjousvertailussa päätöksestä perusteluineen tulee käydä tarjoajalle ilmi oman tarjouksen sijoittuminen tarjouskilpailussa suhteessa muihin tarjoajiin sekä miten tarjouksia on arvioitu kunkin vertailuperusteen osalta. (Pekkala & Pohjonen 2014, 604.)

Hankintapäätös ja päätöksen perustelut tulee antaa kirjallisesti tiedoksi kaikille, joita päätös koskee. Hankintapäätös voidaan antaa tiedoksi kirjeitse, sähköpostilla tai telefaxilla tarjoajien ilmoittamiin yhteistietoihin. Sopimus tilaajan ja tarjoajan välille syntyy kirjallisen hankintasopimuksen allekirjoittamisella. Hankintasopimus voidaan tehdä hankintapäätöksen jälkeen lain määräaikoja noudattaen. (Pekkala & Pohjonen 2014, 608, 610.)

3 KUNTIEN SOSIAALIPALVELUT – PALVELUASUMINEN

Perustuslaissa (11.6.1999/731) on määritelty kansalaisten oikeuksista peruspalveluihin. Peruspalveluihin liittyvästä lainsäädännöstä huolehtii valtio ja kuntien tehtävänä on lainsäädäntöön perustuvien palveluiden järjestäminen käytännössä. Kuntien järjestämisvastuulla oleviin peruspalveluihin kuuluvat muun muassa sosiaali- ja terveyspalvelut, opetus- ja kulttuuripalvelut sekä tekniset

palvelut. Näistä sosiaali- ja terveystalveluiden osuus kunnan kustannuksista on merkittävä. Suurin osa kuntien tehtävistä on erityislainsäädännöllä kuntien velvollisuudeksi määriteltyjä tehtäviä, näiden lisäksi kunta voi hoitaa itselleen ottamia vapaaehtoisia tehtäviä. (Suomen Kuntaliitto 2015a.)

Tässä luvussa käsittelen kuntien roolia sosiaalipalveluiden järjestäjinä. Luvussa käsitellään työn kannalta keskeistä vanhusten asumis- ja hoivapalvelua ja siihen vaikuttavia lainsäädäntöjä. Luvussa tarkastellaan yksityisten palveluntuottajien roolia sosiaalipalveluiden järjestäjinä.

3.1 Kunnat sosiaalipalveluiden järjestäjinä

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvatta jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. (Perustuslaki 19. § 3. mom.) Kuntalainsäädännöllä säädellään kunnan hallintoa ja toimintaa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta. Uusi kuntalaki (10.4.2015/410) tuli voimaan 1.5.2015. Aikaisempi kuntalaki oli säädetty vuonna 1995, jonka jälkeen kuntien toimintaympäristössä on tapahtunut useita muutoksia. Harjulan (2015) mukaan uudessa lainsäädännössä on huomioitu kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi laki selkeyttää kunnan toimintaperiaatteita ja sopeuttaa monimuotoiseen toimintaympäristöön.

Kunnan tehtävänä on huolehtia, että kunnan järjestämisvastuulla olevat perustalvelut ovat kuntalaisten saatavilla ja vastata rahoituksesta. Kunta vastaa palveluiden saatavuudesta, mutta kunta voi itse päättää, miten toteuttaa palvelut käytännössä. Kunta voi hoitaa tehtävät itse, yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa tai ostaa palveluita muilta kunnilta ja kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. (Suomen Kuntaliitto 2015b.)

Sosiaalihuoltolaissa (31.12.2014/1301) säädetään kuntien sosiaalipalveluista ja niiden järjestämisestä. Sosiaalihuoltolain 1. §:n mukaisesti lain tavoitteena on edistää ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja tasa-arvoisuutta turvaamalla tasavertaiset, tarpeenmukaiset ja laadukkaat sosiaalipalvelut. Palveluiden toteuttamisessa tulee huomioida asiakaslähtöisyys ja asiakkaan oikeudet hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa. Lain tarkoituk-

senä on parantaa sosiaalihuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välistä yhteistyötä edellä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi. (Sosiaalihuoltolaki 1. §.)

3.2 Vanhusten asumis- ja hoivapalvelut

Sosiaalihuoltolain mukaisiin kunnan järjestämistä vastuulla oleviin sosiaalipalveluihin kuuluvat asumispalvelut. Lain määritelmän mukaisesti asumispalveluiden kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asunnon tai asumisen järjestämisessä. Asumispalvelut pitävät sisällään tilapäisen asumisen, tuetun asumisen, palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen. Lyhytaikaista ja kiireellistä apua tarvitseville järjestetään tilapäistä asumista. Tuetun asumisen kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Palveluasuminen pitää sisällään asunnon sekä hoitoa että huolenpitoa. Tehostetussa palveluasumisessa hoitoa ja huolenpitoa järjestetään ympärivuorokautisesti. Palveluasumiseen kuuluu palveluasunnossa järjestettävän asumisen lisäksi asiakkaan tarpeiden mukaiset hoivapalvelut, toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä ylläpitävä ja edistävä toiminta sekä ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut. (Sosiaalihuoltolaki 21. §.)

Ikääntyneiden palvelujen sisältöä ohjaa laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (28.12.2012/980), josta käytetään nimeä vanhustalvvelulaki. Sosiaali- ja terveystalvveluministeriö (2013) ja Suomen Kuntaliitto ovat julkaisseet ikääntyneiden talvveluita koskevan laatusuosituksen, jonka tarkoituksena on tukea vanhustalvvelulain toimeenpanoa. Laatusuosituksen lähtökohtana on hyvän ikääntymisen turvaaminen ja talvvelujen parantaminen. Tavoitteena on terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen, talvveluiden asiakaslähtöisyyden ja laadun parantaminen sekä huomioida kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet talvveluihin.

Vanhustalvvelulain tarkoituksena on ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukeminen. Tavoitteena on parantaa ikääntyvän väestön mahdollisuuksia osallistua talvvelujen kehittämiseen kunnassa. Parantaa mahdollisuuksia

sia vaikuttaa tarvitsemiensa palveluiden sisältöön ja toteuttamiseen sekä parantaa mahdollisuuksia saada laadukkaita palveluita. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 1. §.)

Laissa säädetään muun muassa kuntien velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Kuntien velvollisuutena on laatia suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön tukemisesta ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Laissa säädetään kuntien velvollisuudesta arvioida palveluiden laatua, riittävyyttä ja saatavuutta. Lainsäädäntö pitää sisällään säädöksiä iäkkään henkilön palveluntarpeista ja niihin vastaamisesta sekä palvelujen laadusta. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 28.12.2012/980.)

Tehostetun palveluasumisen näkökulmasta palveluiden laatutekijöiden lisäksi olennaisia tekijöitä ovat myös henkilöstömitoitukseen ja toimitiloihin liittyvät säädökset ja suositukset. Henkilökuntaa on oltava riittävästi saatavilla ympäri vuorokauden ja tilojen käytettävyyden ja kodikkuuden lisäksi turvallisuus ja esteettömyys asiat tulee olla huomioitu. Asukkailla tulee olla tiloiltaan riittävä omahuone ja kylpyhuone ja asukkaille tulee tarjota mahdollisuus asua yhdessä puolisonsa kanssa. Tehostetun palveluasumisen yksiköiden tulee pyrkiä tarjoamaan asiakkailleen mahdollisimman kattavat ulkoilumahdollisuudet. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 20. §, 22. §; Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 24.)

3.3 Sosiaalipalveluiden ostot yksityisiltä palveluntuottajilta

Sosiaali- ja terveyshuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (3.8.1992/733) mukaan, kunta voi järjestää sosiaalialaan kuuluvia tehtäviä hankkimalla palveluita yksityiseltä palveluntuottajalta. Yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavien palveluiden on vastattava kunnalta vaadittavaa tasoa. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 4. §.) Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kunnallisia ja yksityisiä sosiaalihuollon palveluja asiakkaan oikeusturvan ja tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. (Aluehallintovirasto 2015.)

Kunta vastaa lakisääteisten sosiaalipalvelujen järjestämisestä kuntalaisille, mutta kunta voi itse vaikuttaa palvelujen toteutustapaan. Kunta voi hankkia sosiaalipalveluita oman organisaation ulkopuolelta ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta. Hankittaessa sosiaalipalveluita ulkopuolisilta toimijoilta, kunnalla säilyy vastuu palvelujen laadusta ja saatavuudesta. (Junnila & Fredriksson 2012, 6-7.) Riippumatta siitä kuka palvelun tuottaa, palvelun tason on säilyttävä samana. Palvelujen laatua ja laadun arviointia pyritään varmistamaan hankinnan yhteydessä määriteltävillä sopimusehdoilla. (Narikka 2008, 146.) Sopimusmääräyksiin tulee varmistaa, että tilaajalla on tietoa palveluntuottajan palvelujen tasosta ja laadusta myös sopimuskauden aikana. Sopimuksessa voidaan velvoittaa palveluntuottaja tiedottamaan kaikesta olennaisesta ja poikkeavasta tilaajalle. Sopimuksessa on syytä määritellä myös mahdolliset seuraukset laadullisten puutteiden ilmetessä. (Aho & Junnilla 2012, 26–27.)

Palvelujen ulkoistuksella kunta voi pyrkiä esimerkiksi varmistamaan palveluiden saatavuuden ja monipuolisuuden, tavoitella kustannustehokkuutta tai pyrkiä uudistamaan kunnan palvelutuotannon toimintaa. Kilpailuttamalla hankintoja yksityisiltä palveluntuottajilta, palveluntuottaja joutuvat tehostamaan toimintaansa pärjätäkseen kilpailussa, jolla on kustannuksia alentava vaikutus. Palvelutarpeiden lisäyksen vuoksi kunnalla ei välttämättä ole tarvittavia resursseja tuottaa palveluita itse, jolloin ulkoistuksella pyritään varmistamaan palveluiden riittävyys ja saatavuus. Kunta voi myös tietoisesti pyrkiä vähentämään omaan palveluntuotantaan ulkoistamalla toimintoja. Kunta voi pyrkiä edistämään alueen työllisyyttä ja verokertymää parantamalla yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä hankkimalla palveluita heiltä. Tavoitteena voi olla myös palveluntuotantotapojen uudistaminen ja monipuolistaminen. (Junnila & Fredriksson 2012, 12–13.)

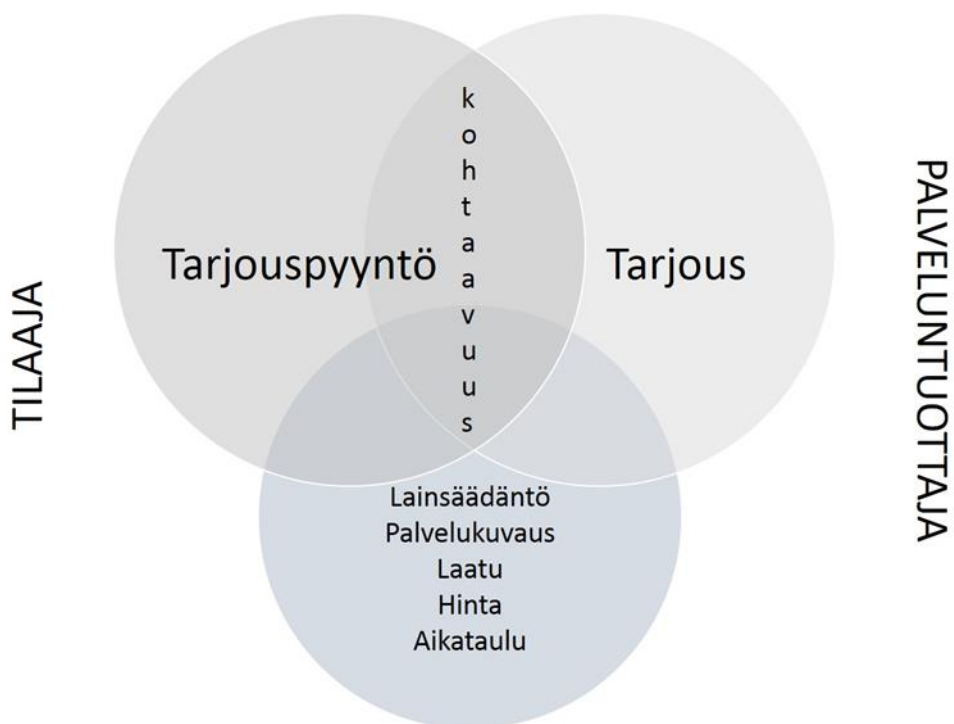
Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaisemien tilastoraporttien mukaan yksityisen sektorin osuus sosiaalipalveluiden henkilöstöstä on kasvanut 2000-luvulla. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat yhteensä noin kolmasosan sosiaalipalveluista, joista yhtenä merkittävänä toimialana henkilömäärällä mitaten on ikääntyneiden palveluasuminen. (Arajärvi & Väyrynen 2011.) Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen asiakasmäärät ovat lisääntyneet 2000-luvulla ja vastaavasti ikääntyneiden laitoshoidon määrät ovat alentuneet. Tehostetun palveluasumisen asiakasmäärät nousivat vuonna 2013 noin 8 prosenttia

edelliseen vuoteen verrattuna. Asiakkaista noin puolet olivat yksityisen palvelutuotannon yksiköissä. (THL 2014a.) Kunnilla on merkittävä osa yksityisten palvelutuottajien palveluostoista, THL:n tutkimuksen mukaan lähes kolme neljäsosaa yksityisistä sosiaalipalvelutoimintayksiköistä myivät palveluistaan vähintään puolet kunnille. (THL 2011.)

Kouvolan kaupunki laati vuonna 2012 ikäihmisten palveluverkkosuunnitelman vuosille 2012–2014. Asumispalveluissa tavoitteena oli vähentää laitoshoidon tarvetta ja lisätä kodinomaista asumista. Kouvolan kaupunki on vähentänyt laitospaikkojen lukumäärää ja lisännyt tehostetun palveluasumisen paikkoja. Vanhusten ympärivuorokautisten hoivapaikkojen osalta kaupunki on vähentänyt omaa tuotantoa ja ostettu tuotanto on lisääntynyt. (Kouvolan Kaupunki 2012.)

4 TARJOUKSIEN LAATIMINEN

Kuvassa 2 olen esittänyt työn viitekehysten, joka kuvaa työn keskeiset elementit ja näiden suhteen toisiinsa. Työn taustalla on Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinnan tarjouspyyntö.

Kuva 2. Tarjouskilpailuprojektin viitekehys

Palveluntuottajien tulee tuottaa tarjouspyynnön mukainen tarjous osallistukseen kilpailutukseen. Tarjouspyynnön ja tarjouksen sisältöön vaikuttaa lainsäädäntö, tarjouspyynnön liitteenä oleva tehostetun palveluasumisen palvelukuvaus, laatutekijät, hinta ja Kouvolan kaupungin määrittelemä aikataulu hankinnalle.

4.1 Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry

Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry on perustettu vuonna 1995 ja toiminta on aloitettu vuonna 1997. Yhdistyksessä on kaksi perustajajäsentä, joista yksi perustajajäsen toimii yhdistyksen toiminnanjohtajana, ja noin 50 kannattajajäsentä, jotka koostuvat pääsääntöisesti omaisista. Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry koostuu kahdesta palvelutalosta, kahdesta ryhmäkodista, Ravintola Kastanjapuistosta sekä Ateriapalvelu Kanervapuistosta. Työntekijöitä yhdistyksen palveluksessa on 80 sijaiset mukaan lukien, joista ryhmäkodeissa työskentelee 38 henkilöä. Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on toimia palvelua tarvitsevien kohderyhmien tukena tarjoamalla turvallinen, kodinomainen asumismuoto ryhmäkodeissa tai palvelutaloissa, sekä ylläpitämällä asiakkaidemme fyysistä ja psyykkistä kuntoa tarjoamalla heille yksilöllistä palvelua ja virikkeellistä toimintaa. Tehostetun palveluasumisen osuus liikevaihdosta on 50 %, ravintolapalveluiden osuus on 30 % ja palvelutalojen osuus 20 %. (Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry 2015; Malin 2015.)

Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry:llä on kaksi tehostettuun palveluasumisen tarkoitettua ryhmäkotia, Ehtookartanon ryhmäkoti ja Käpylän Helmi. Ehtookartanon ryhmäkodit muodostuvat kahdesta yksiköstä, jotka sijaitsevat Kouvolan keskustassa. Ryhmäkoti Käpylän Helmi sijaitsee Kouvolan Käpylän kaupunginosassa. Ryhmäkodeissa on yhteensä 44 tehostetun palveluasumisen hoivapaikkaa. Ryhmäkodit ovat ympärivuorokautinen asumismuoto muistisairaille vanhuksille.

4.2 Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinta

Kouvolan ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinta koskee sosiaalihuoltolain mukaista tehostettua palveluasumista henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Tehostetun palveluasumisen tehtävänä on tarjota ikääntyneille henkilöille, jotka eivät kykene selviytymään nykyisessä asumismuodossa tai avohoidon keinoin tuettuna, kodinomaista asumista turvallisessa ympäristössä elämänsä loppuun saakka. Hoidon ja hoivan tarkoituksena on saada asukas kokemaan elämänsä turvallisesti, merkitykselliseksi ja arvokkaaksi. Asukkaalle tarjotaan mahdollisuus osallistua mielekkäiseen, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään toimintaan. Tarkoituksena on, että asukas voi ylläpitää sosiaalista vuorovaikutustaan ja läheisten ja omaisten osallisuus hänen elämässään turvataan. (Liite 1.)

Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen hankinta koskee noin 430 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Kyseessä on hankintalainsäädännössä määritellyn hankintayksikön tekemä palveluhankinta oman organisaation ulkopuolelta. Ikääntyneiden tehostetun palveluasuminen hankinta ylitti hankintalaissa määritellyn kansallisen kynnyksarvon ja kuuluu hankintalain piiriin. Näin ollen hankinta tuli tehdä lain menettelytapoja noudattaen. Kouvolan kaupunki käynnisti hankintamenettelyn ilmoittamalla hankinnasta Hilmassa (Liite 1.)

4.3 Tarjouspyynnön sisältö

Tarjouspyynnössä oli määritelty asumispalveluyksikön sijainti vaatimukseksi Kouvola tai enintään 30 km:n etäisyys Kouvolasta. Hankintamenettely oli avoin, joten kaikki halukkaat alueen toimijat voivat osallistua. Kouvolan kaupunki toteuttaa hankinnan puitejärjestelynä, jossa on useita toimijoita. Kouvolan kaupunki tekee valittujen palveluntuottajien kanssa puitesopimuksen ajalle 1.1.2016–31.12.2019. Tilaaja ei takaa kaikkien asumispaikkojen käyttöä eikä palveluntuottajan tarvitse pitää asumispaikkoja vapaana. Valittujen puitesopimusosapuolten kesken tehdään minikilpailutus kahden vuoden kuluttua, jossa tarkastetaan hinta- ja laatutaso. Hinnat ovat kiinteitä kaksi ensimmäistä vuotta. Tarjouskilpailuun ei hyväksytty osatarjouksia. Tarjoukset oli jätettävä sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaaliin. (Liite 1.)

Tarjouspyynnön liitteenä oli tehostetun palveluasumisen palvelukuvaus, johon palveluntarjoajan on sitouduttava tarjouksessaan. Palvelukuvauksessa linjataan asumisen ja hoivan hyvä laatu ja määritellään palveluasumiselta edellytettävät vähimmäisvaatimukset. Palvelukuvauksessa määritellään tuottajan ja asiakkaan välinen kustannusvastuu ja tuottajan ja tilaajan väliset palveluprosessien vastuut.

Tarjousten arviointi ja vertailu toteutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti. Tarjouskilpailutukseen osallistuakseen tarjoajan tuli täyttää tarjouspyynnön mukaiset kelpoisuusvaatimukset. Tarjousten tuli olla tarjouspyynnön mukaiset, tarjouspyynnön vastaiset tarjoukset hylätään. Tarjouksen valintaperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jossa hinnan painoarvo 80 % ja laadun 20 %. Kelpoisuusvaatimukset täyttävät tarjoajat ja tarjouspyynnön mukaiset tarjoukset vertaillaan tarjouspyynnössä määriteltyjen kriteereiden perusteella. Tarjouksen valintakriteereistä lasketaan tarjoajalle hinta ja laatu pisteet ja tarjoajien vertailu tehdään tämän pisteytyksen mukaisesti. Valintakriteeristön mukainen pisteytys määrittelee järjestyksen, jonka mukaisesti asumispalveluita sopimuskaudella ostetaan. (Liite 1.)

4.4 Hankinnan aikataulu

Kuvassa 3 on esitetty tarjouskilpailuprosessin vaiheet palveluntuottajan näkökulmasta. Tammikuussa 2015 Kouvolan kaupunki järjesti ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen palveluntuottajille kilpailutusillan, jossa kuultiin palveluntuottajia ennen kilpailutuksen aloittamista ja tarjottiin mahdollisuus keskustella kilpailutukseen liittyvistä asioista. Tarjouskilpailu käynnistyi 16.3.2015 hankintailmoituksella HILMA-ilmoituskanavassa, jolloin julkaistiin tarjouspyyntöasiakirjat Tarjouspalvelu.fi- sivustolla.

Kuva 3. Tarjouskilpailuprosessin vaiheet

Lisätietokysymyksiä liittyen tarjouskilpailuun oli mahdollista jättää Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportalista 23.3.2015 klo 12.00 mennessä. Kaikki kysymykset tuli hoitaa kyseisen kanavan kautta määräaikaan mennessä, tämän jälkeen kysymyksiä ei ollut mahdollista esittää. Vastaukset esitettiin kysymyksiin julkaistiin toimittajaportalissa 27.3.2015 mennessä. Tarjoukset tuli toimittaa viimeistään 13.4.2015 klo 12:00 sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaaliin. Ikäihmisten lautakunta teki päätöksen hyväksytyistä puitesopimuskumppaneista 17.6.2015 pidetyssä kokouksessa.

4.5 Tarjouksien toteuttaminen

Aloitimme työn toteutuksen yhdessä toimeksiantajan kanssa 16.3.2015. Ensimmäisessä vaiheessa tutustuin hankinnan taustatietoihin ja toimeksiantajan toimintaan. Työ aloitettiin tarjouspyynnön sisältöön tutustumalla. Perehdyimme tarjouspyynnön liitteenä olleeseen palvelukuvaukseen ja sen asettamiin vaatimuksiin palveluntuottajalle. Tarjous koostuu kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimuksista, hintatiedoista ja laatutiedoista. Tarjous pitää sisällään tarjouspyynnön mukaisia määrämuotoisia tietoja ja vapaamuotoisia palvelukuvauksia tarjouspyynnössä vaadituista osa-alueista. Kävimme läpi tarjoajan kelpoisuusvaatimukset, jotka tulee tarjouskilpailutukseen osallistuvien täyttää. Tutustuimme hankinnan kohteen laatu ja hinta kriteereihin sekä tarjousten vertailuperusteisiin. Tutustuimme myös Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaaliin ja sen toiminnallisuuteen.

Alussa kartoitimme, mitä tietoja oli jo valmiiksi saatavilla ja mitä tuli selvittää tarjousta varten. Tarjouspyynnön pohjalta laadittiin listaus kaikista tarjoukseen vaadittavista dokumenteista ja vastuuhenkilöistä, mitä käytettiin projektin etenemisen seurannassa. Tarkastelujemme pohjalta listasimme prosessin aikana epäselviä kohtia ja tarkennusta vaativia asioita. Näiden pohjalta laadimme tarkentavia kysymyksiä tilaajalle, jotka jätimme määräaikaan mennessä.

4.5.1 Kelpoisuusvaatimukset

Tarjouskilpailuun osallistuvien tarjoajien tuli täyttää tarjouspyynnössä määritelty kelpoisuusvaatimukset. Ainoastaan kelpoisuusehdot täyttävät tarjoukset pääsevät vertailuvaiheeseen. Tarjoukseen tuli ladata pyydetyt liitteet kelpoisuusvaatimusten todentamiseksi tai vakuuttaa kelpoisuusehdon täytyminen tarjouslomakkeelle merkitsemällä.

Tarjoajan tulee olla kauppa- tai yhdistysrekisteriin merkitty ja tarjouksen liitteeksi vaadittiin kauppa- tai yhdistysrekisteriote nimettynä tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjoajan on täytynyt suorittaa kaikki veronsa ja lakisääteiset sosiaaliturvamaksut ja tarjoukseen tuli liittää todistus maksetuista työ-eläkemaksuista nimettynä tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjoajalla tulee olla riittävä vastuuvakuutus ja palvelun toteuttamiseksi tarvittavat toimiluvat. Tarjoukseen vaadittiin liitteeksi kopio vastuuvakuutuksesta ja toimiluvista nimettynä tarjouspyynnön mukaisesti. Tarjoajalla tulee olla riittävä määrä koulutettua henkilökuntaa, vähintään 0,6 koulutettua hoitajaa asukasta kohden. Henkilöstömääristä ja -rakenteesta tuli täyttää tarjouspyynnön liitteenä oleva Excel-lomake tarjouksen liitteeksi. (Liite 1.)

Tarjoajalle tulee olla tekniset, taloudelliset ja muut edellytykset hankinnan toteutukseen. Tarjoajan on Suomen lain ja työehtosopimuksen mukaan noudatettava tarjouksen piirissä olevassa työssä vähimmäisvaatimuksia palkka-, työaika- ja muiden ehtojen osalta. Tarjoajan tulee sitoutua Kouvolan kaupungin tehostetun palveluasumisen palvelukuvaukseen, noudattaa hoiva-asumiseen laadittua alueellista lääkehoitosuunnitelmaa ja sitoutua ottamaan käyttöön RAI-järjestelmä. RAI-järjestelmä on kansainvälinen iäkkäiden palvelutarpeen, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arviointi- ja seurantajärjestelmä. (THL 2014b.) Lisäksi tarjoajalla tulee olla kirjallinen pelastussuunnitelma ja

ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma sisältäen tarjouspyynnössä tarkemmin määritellyt tiedot. Tarjoajan tuli vakuuttaa kelpoisuusehtojen täyttyminen tarjouspyynnön mukaisesti. (Liite 1.)

4.5.2 Hinta

Tarjouksen toteutus aloitettiin hinnan määrittämisellä. Tarjouksen valintaperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jossa hinnan painoarvo oli 80 %. Hinnoittelulla oli siis suuri merkitys kokonaisuuden kannalta. Hintatiedot tuli ilmoittaa tarjouspyynnön mukaisesti. Taulukossa 3 on esitetty, miten hinnat tuli syöttää tarjoukseen ja kuinka hintapisteet muodostuivat.

Taulukko 3. Tarjouksen hintatiedot (Liite 1/4)

Kouvolan alueen ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen (Osatarjoukset kohderyhmän sisällä ei sallittu)	Kohderyhmän yhteishinnan maksimipisteet 80.00			pienin annettu arvo ----- tarjottu arvo	* maksimipisteet
1. VUOROKAUSIHINTA YMPÄRIVUOROKAUTINEN HOITO - JA HOIVA	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa	
Hankittava määrä: 1 vrk	€/vrk				
2. VUOROKAUSIHINTA ATERIAMAKSU	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa	
Hankittava määrä: 1 vrk	€/vrk				
3. VUOKRA, SISÄLTÄEN SÄHKÖ- JA VESIMAKSUN sekä VYÖRYTETYT NELIÖT (€/m²/kk x 35 m² / 30,4 = päivävuokra)	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa	
Hankittava määrä: 1.15 m ² /kk	€/m ² /kk				

Ympäri vuorokautisesta hoidosta ja hoivasta sekä ateriapalveluista ilmoitettiin vuorokausihinta. Vuokrasta tuli ilmoittaa neliöhinta kuukaudessa sisältäen vesi- ja sähkömaksut. Neliövuokranlaskennassa tuli käyttää huoneiden pinta-alojen keskiarvoa. Vyörytettyjä neliöitä yhteisistä tiloista sai olla enintään 75 %. Tarjotut hinnat pisteytetään tarjouspyynnössä esitetyn laskukaavan mukaisesti. Yhteishinnan maksimipisteet olivat 80.

Palvelun kokonaishinta muodostuu hoivapalvelusta, vuokrasta ja ateriamaksusta. Tarjoaja perii suoraan vuokran ja ateriamaksun asukkaalta. Asukkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää Kelan vuosittain II kuntaryhmälle määrittelemiä

asumistukiperusteita. Tämän hetkinen Kelan määrittelemä asumismenojen enimmäismäärä kuukaudessa on noin 609,42 e. Asukas voi saada Kelan asumistukea vuokraan. (Kela 2015.) Hoivapalvelun asiakasmaksun asukas maksaa kaupungille, maksun suuruuteen vaikuttaa asukkaan tulot. Kaupunki maksaa yksityiselle palveluntuottajalle sopimuksen mukaisen vuorokausimaksun hoivapalveluista. Kokonaistaloudellista edullisuutta laskettaessa huomioidaan hoivapalvelun, aterian ja vuokran hinnat, joten kaikki hinnat vaikuttavat lopputulokseen. Näin yksiköt eivät voi hinnoitella kaupungin ostaman hoivapalvelun hintaa alas ja korottaa ateriamaksujen ja vuokran hintaa, pärjätäkseen kilpailussa.

Honkamaan (2014.) julkaisemassa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuoden 2012 aineistoon perustuvassa raportissa on selvitetty tehostetun palveluasumisen kustannusrakennetta ja kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä. Tehostetussa palveluasumisessa henkilöstökustannusten osuus on merkittävä, noin kolme neljäsosaa kaikista kustannuksista. Alan työehtosopimuksissa ja mitoitussuosituksessa on määritelty henkilöstön palkkoja ja mitoitusta koskevat vähimmäisrajat. Materiaalit ja palvelut muodostavat noin kymmenesosan kuluista ja kiinteistö- ja pääomakulut muodostavat noin 10 %. Tehostettu palveluasumisvuorokausi maksoi keskimäärin tuottajalle 126 euroa.

Koska kyseessä oli olemassa oleva palvelu oli hinnoittelun pohjana käytössä kyseisen hetken hinnat. Tarjouksessa olevat hinnat ovat kiinteät kaksi ensimmäistä vuotta, joten hinnoittelussa oli tärkeä huomioida kustannustason muutokset kyseiselle ajanjaksolle. Palvelukuvauksen mukaisesti tuottaja vastaa henkilökohtaisen pyykinpesun kustannuksista ja lääkkeiden jakelusta. Kyseiset kustannukset eivät olleet mukana alkutilanteen hinnassa, joten näiden vaikutus tuli huomioida tarjouksen hintaa määriteltäessä. Teimme tarvittavia laskelmia hinnoittelun määrittämiseksi.

Kustannustietojen pohjalta laskimme ryhmäkodeille lopulliset hinnat, jotka kattavat kustannukset ja halutun katteen. Tämän jälkeen hinnat laskettiin kahdesta eri toimipisteestä tarjouspyynnön edellyttämään muotoon.

4.5.3 Laatu

Jotta tilaaja voi todentaa tarjouspyynnössä määritellyt laatuksiteerit, on tarjoajan kuvattava näiden toteutus tarjouksessaan. Tarjouksen liitteeksi tuli palveluntuottajan kuvata seuraavat toiminnot:

- fysioterapeutin palvelut
- ohjatun lihaskuntoa ylläpitävän liikunnan toteutus eri kuntoisille asukkailla
- ohjatun virike- ja ajanviettoiminnan toteutus toimintakyvyltään eri kuntoisille asukkailla
- vapaaehtoistyön toteutus ja vapaaehtoistyön verkosto
- toimitilat
- ulkoilumahdollisuudet
- mahdolliset alihankkijat.

Tarjouspyynnössä oli määritelty kullekin toiminnolle laatuksiteiden määräämistapa.

Joillekin toiminnoille oli määritelty pisteytys sen mukaisesti, onko palveluntuottajalla tarjota tarjouspyynnössä esitetty palvelu. Taulukossa 4 on esitetty esimerkki fysioterapeutin palveluiden ilmoittamisesta.

Taulukko 4. Fysioterapeutin palvelut (Liite 1/5)

Ryhmän yleiset kriteerit	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa
1. Fysioterapeutin palvelut, palveluntuottaja järjestää asiakkaan kuntouttamiseen vaadittavaa fysioterapeutin palvelua / konsultaatiota ilman erillistä palvelumaksua. Fysioterapeutti on asumisyksikössä tavoitettavissa asiakkaan kuntoutuksen tarpeen vaatiessa ilman erillistä lääkärin lähetettä.	Valittava		3.00	Kyllä 3p Ei 0p

Tarjoajan tuli valita, onko hänellä tarjota fysioterapeutin palveluita tarjouspyynnön vaatimusten mukaisesti. Mikäli tarjoajalla on tarjota tarvittavat palvelut, saa hän kolme pistettä, ja mikäli palveluita ei ole saatavilla, saa hän nolla pistettä. Tämän lisäksi tuli kuvata, millä tavalla fysioterapeutin palvelut toteutetaan käytännössä.

Joillekin toiminnolle oli määritelty minimi- ja maksivaatimukset. Taulukossa 5 on esitetty esimerkki ohjatun virike- ja ajanviettoiminnan pisteytyksestä.

Taulukko 5. Ohjattu virike- ja ajanvietetoiminta (Liite 1/6)

Ryhmän yleiset kriteerit		Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa
3. Ohjattu virike- ja ajanvietetoiminta, vähimmäisvaatimus kolmena (3) päivänä viikossa (n. 30 min/asukas/päivä)	krt	3 Syötettävä	5	4.00	= yhtä suuri kuin 5 = 4p = yhtä suuri kuin 4 = 2p

Ohjatun virike- ja ajanvietetoiminnan vähimmäisvaatimuksena oli toiminnan järjestäminen kolmena päivänä viikossa. Mikäli tarjoaja järjestää toimintaa neljänä päivänä viikossa, saa tarjoaja kaksi pistettä ja viitenä päivänä viikossa, saa tarjoaja neljä pistettä. Maksimimääräksi oli määritelty ohjatun virike- ja ajanvietetoiminnan järjestäminen viitenä päivänä viikossa, joten mikäli tarjoaja järjestää toimintaa useampana päivänä, ei tällä ole merkitystä pisteiden laskennassa. Tämän lisäksi liitteeksi tuli kuvata ohjatun virike- ja ajanvietetoiminnan järjestäminen.

Taulukossa 6 on esitetty esimerkki vapaaehtoistyön verkoston pisteiden laskentatavasta. Vapaaehtoisten toimijoiden maksimimääräksi oli määritelty kuusi, minimivaatimusta ei ollut määritelty. Vapaaehtoistyön verkostosta oli mahdollista saada enimmillään kolme pistettä. Pisteet laskettiin jakamalla tarjottu arvo suurimmalla annetulla arvolla ja kertomalla maksimipisteillä.

Taulukko 6. Vapaaehtoistyön verkosto (Liite 1/6)

Ryhmän yleiset kriteerit		Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa
4. Vapaaehtoistyön verkosto, omaisten antaman avun lisäksi palveluyksiköllä on vapaaehtoistyön verkosto, säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa) toimivien vapaaehtoisten määrä (itsenäisesti toimiva vapaaehtoistyöntekijä = 1 tai ryhmä, esim. martat = 1) oma arvo syötettävä	kpl	0 Syötettävä	6	3.00	tarjottu arvo ----- * maksimipisteet suurin annettu arvo

Tämän lisäksi palveluntarjoajan tuli kuvata vapaaehtoistyön toteutus ja vapaaehtoistyöverkostossa toimivat henkilöt.

Kuvausten toteuttaminen aloitettiin tiedon keräämisellä toiminnoista, näiden pohjalta aloitettiin kuvauksien kirjoittaminen. Kuvaukset tuli laatia molemmista ryhmäkodeista erikseen. Kuvausten toteutukselle ei ollut muotovaatimuksia.

Kuvaukset päätettiin toteuttaa Word-ohjelmalla hyödyntäen yhdenmukaista pohjaa.

Kirjoitustyö eteni peilaamalla kerättyjä tietoja palvelukuvauksen sisältöön, johon oli määritelty eri toimintojen sisältövaatimukset, joihin palveluntuottajan tulee sitoutua. Kuvausten sisällössä oli tärkeä huomioida palvelukuvauksessa ja tarjouspyynnössä mainitut olennaiset asiat ja avata nämä tilaajalla. Ainoastaan kuvatut tiedot voidaan todentaa ja huomioida pisteytyksessä, joten kuvauksien tuli kattaa kaikki tarjouspyynnön kannalta olennaiset asiat. Aikaisemman kilpailutuksen yhteydessä tilaaja oli maininnut toimeksiantajalle että heidän palvelukuvauksensa eivät olleet riittävän yksityiskohtaisia laadun todentamiseksi. Päätimmekin panostaa kuvausten yksityiskohtaisuuteen, jotta laatutekijät pystytään varmentamaan.

Tiedot tuli kirjoittaa auki niin selkeästi, että henkilö, jolle aihe ja palveluntuottaja on vieras, saa kuvausten perusteella selkeän kuvan eri toiminnoista. Tähän roolini ulkopuolisena tutkijana toi lisäarvoa, koska pystyin tarkastelemaan asioita ulkopuolisen silmin. Havainnoinnin avulla sain tarvittavaa lisätietoa kuvauksiin, varsinkin toimitilojen ja ulkoilumahdollisuuksien osalta. Hyödynsimme myös kuvia toimintojen havainnollistamisessa. Kuvassa 4 on esitetty esimerkki Ehtookartanon toimitilojen kuvauksesta.

Kesäisin tilavalla parvekkeella on kukkaistutuksia asukkaiden ja henkilökunnan hoidettavana. Istutuslaatikoissa kasvatetaan myös pienimuotoisesti yrttejä omaan käyttöön.

Asukkailla on mahdollisuus liikkua ja kiertää ryhmäkodin tiloissa vapaasti ja pääsy kauttaaltaan lasitetulle 37,5 neliön vilvoittelu parvekkeelle, joka sijaitsee heti ruokailutilan vieressä, on esteetön. Tilaa käytetään myös ympärivuoden virikkeiden ja juhlien / omaisten vierailuiden aikana (tilassa infrapunalämmittimet mahdollistaa parveketilojen hyödyntämisen ympärivuoden).

Kuva 4. Ehtookartanon toimitilojen kuvaus

Pyrimme laatimaan vaaditut kuvaukset eri toiminnoista mielikuvia luoden ja lukija ystävällisesti kuvia hyödyntäen, emmekä vain kiinnittäneet huomiota tekstisisältöön. Kirjoittaessani haastattelin henkilöstöä täydentääkseni tietoja vastaamaan palvelukuvauksen vaatimuksia.

Kuvauksia täydennettiin prosessin aikana aina tarvittaessa, kun jokin asia tuli mieleen ja koettiin tarpeelliseksi lisätä. Lopuksi kuvaukset tallennettiin pdf-muotoon. Kuvaukset toteutettiin ja taltioitiin niin, että toimeksiantaja voi hyödyntää tuotettua tietoa myös tulevaisuudessa.

4.5.4 Tarjouksien jättäminen

Tarjousten jättäminen tapahtui sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalissa. Järjestelmän tekniset ominaisuudet vaikuttivat tarjousten jättämiseen. Järjestelmässä ei voinut samanaikaisesti työstää kahta eri tarjousta. Ensimmäinen tarjous tuli olla jätettyä, ennen kuin pääsi syöttämään toista tarjousta. Koska tarjouksia ei voinut työstää järjestelmään samanaikaisesti, tuli tämä huomioida aikataulussa. Halusimme saada ensimmäisen tarjouksen jätettyä ajoissa, jotta toisenkin tarjouksen jättämiselle on riittävästi aikaa. Viime hetken emme tarjouksien lähettämistä halunneet jättää, koska aina voi ilmetä teknisiä ongelmia, mikä viivyttaa tarjouksen laadintaa.

Viimeistelimme Ehtookartanon ryhmäkodin tarjousdokumentit ensimmäiseksi ja aloitimme näiden lataamisen järjestelmään. Tarjoukselle syötettyjä tietoja pystyi välissä tallentamaan ja jatkamaan tarjouksen työstämistä myöhemmin. Tarjouslomakkeelle syötettiin palveluntarjoajan perustiedot ja kohteen hintatiedot. Kuvaukset ja kelpoisuusvaatimuksia koskevat todistukset tuli ladata lomakkeelle erillisinä liitetiedostoina. Järjestelmään ladattiin useita erilaisia ja erikoikoisia liitteitä, joka kuormitti järjestelmää ajoittain ja hidasti tietojen syöttöä. Liitteisiin tuli jonkin verran muutoksia vielä viime metreillä, joten tarvittaessa poistimme liitteitä ja lasimme korjatut versiot uudestaan. Järjestelmässä pystyi automaattisesti tarkistamaan, onko lomakkeella puuttuvia kohtia. Tarjousta ei myöskään pystynyt jättämään, mikäli vaadittavia kenttiä ei ollut täytetty. Tämä oli sähköisen tarjouksen etuna.

Ehtookartanon tarjous saatiin jätettyä 9.4, minkä jälkeen pystyimme aloittamaan Käpylän Helmen tarjouksen syöttämisen järjestelmään. Ensimmäistä

tarjousta pystyttiin hyödyntämään pohjana toiselle tarjoukselle. Näin osa tiedoista oli valmiiksi käytettävissä, ja koska järjestelmän käyttö oli jo tuttua ja tarjousdokumentit olivat laadittu valmiiksi, ei toisen tarjouksen jättäminen ollut aikaa vievää. Tarjousten jättämisen jälkeen tarjouksia oli vielä mahdollisuus muokata määräaikaan mennessä. Tarjousten lähettämisen jälkeen sai järjestelmästä vahvistuksen tarjouksen jättämisestä. Tarjousten jättämisen jälkeen olisi ollut kumminkin hyvä saada vielä kaupungilta vahvistus, että tarjoukset ovat saapuneet perille.

5 POHDINTA

5.1 Johtopäätökset

Lainsäädännöllä ohjataan kuntien toimintaa, sosiaalipalveluiden järjestämistä, ikääntyneiden palvelujen sisältöä ja hankintojen kilpailuttamista ostettaessa palveluita ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Ikäihmisten osuuden kasvaessa, vanhuspalveluiden kysyntä lisääntyy. Kuntien tulee miettiä vaihtoehtoisia tapoja järjestää palveluita kuntalaisille, pystyäkseen vastaamaan lisääntyvään palvelutarpeeseen. Pyrittäessä lisäämään kodinomaista asumista ja vähentämään laitoshoidon tarvetta, tehostetun palveluasumisen tarve kasvaa.

Julkiset palveluhankinnat ovat usein mittavia kokonaisuuksia. Hankintayksikön tulee pyrkiä mahdollisimman hyvin määrittelemään tarjouspyynnön kriteerit, jotta hankinta vastaa aiottua käyttötarkoitusta. Ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa tulee koulutettua hoitohenkilökuntaa olla saatavilla riittävästi ympärivuorokauden. Toiminnan järjestämisestä aiheutuu paljon kustannuksia, joista merkittävimpiä ovat henkilöstökulut. Tarjouksen hinnan määrittelyssä palveluntarjoajan tulee huomioida kaikki kustannukset ja tarvittava kate-tarve. Toiminta tulisi pyrkiä järjestämään mahdollisimman tehokkaasti, jotta palvelut voidaan hinnoitella kilpailukyisesti pärjätäkseen kilpailussa. Tehostettu palveluasuminen pitää sisällään hinnan muodostumisen lisäksi monia laadullisia tekijöitä. Vaikka kunnat pyrkivät mahdollisimman edullisesti tuottamaan palveluita on laadulliset tekijät tärkeä huomioida, jotta hankinta vastaa laadultaan vaadittavaa tasoa.

Tarjouspyynnön pitäessä sisällään monia vertailuperusteita, on tarjouksen laatiminen ja tarjousten vertailu aikaa vievää prosessi. Julkisten hankintojen tarjouskilpailuun osallistuminen vaatii palveluntarjoajalta aikaa, osaamista ja resursseja. Tarjous pitää pystyä toteuttamaan tilaajan määrittelemän aikataulun mukaisesti. Sähköiset tarjoukset ovat yleistyneet ja tarvittavat tietojenkäsittelytaidot ovat edellytys tarjouksien toteuttamiselle. Tarjouskilpailuun osallistuminen edellyttää huolellisuutta. Tärkeää on tutustua tarjouspyyntöön ja laatia tarjous huolellisesti, jotta tarjousta ei hylätä puutteellisten tai virheellisten tietojen vuoksi.

Tämän tutkimuksen pääkysymyksenä oli, millainen on tarjouspyynnön mukainen tarjous ja miten tämä saadaan toteutettua niin, että se palvelee toimeksiantajaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tutkimusongelmaan haettiin ratkaisua toimintatutkimuksella, jossa aineistonkeruumenetelminä käytettiin osallistuvaa havainnointia, haastatteluja, keskusteluja ja tutkimuspäiväkirjaa. Jotta tarjoajan tarjous voidaan hyväksyä mukaan tarjoustenvertailuun, tulee tarjoajan täyttää kaikki tarjouspyynnössä esitetty kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen. Tarjouspyynnön mukainen tarjous kattaa kaikki hankinnan toteuttajan tarjouspyynnössään ilmoittamat selvitykset ja liitteet ja on toteutettu tarjouspyynnön mukaisia muotovaatimuksia noudattaen. Tarjouksen liitteineen tulee olla jätetty määräaikaan mennessä. Menestyminen tarjouskilpailussa edellyttää tarjouspyynnössä esitettyjen vertailu- ja pisteytysperusteiden täyttämistä mahdollisimman hyvin. Tärkeää on huomioida, että kaikki vertailuperusteiden todentamiseksi vaadittavat tiedot tulee olla sisällytettynä tarjoukseen, jotta nämä voidaan huomioida tarjousten vertailuvaiheessa. Pyrittäessä hinnoittelemaan tarjouskilpailukykyisesti on kumminkin tärkeää huomioida toiminnan kannattavuus.

5.2 Työn tulosten arviointi

Työn lähtökohtana oli tarjota lisäresursseja toimeksiantajalle tarjouskilpailuun osallistumiseksi. Tarjouspyyntö oli sisällöltään laaja ja tarjous vaati monia liitteitä. Tarjouskilpailuun osallistuminen on pienille palveluntuottajille raskas ja aikaa vievä prosessi. Tarjoamani lisäresurssi oli tarpeellinen työn toteuttami-

selle aikataulun mukaisesti. Sähköisesti jätettävä tarjous loi myös tietojen käsittelyn osaamisvaateen tarjouksen jättäjille. Itselläni on vahvaa tietojenkäsittelyn osaamista, joka toi lisäarvoa toimeksiantajalle.

Työn tavoitteena olivat kelpoisuusvaatimukset täyttävien ja toimeksiantajan edun mukaisten sähköisten tarjouksien tuottaminen ja jättäminen määräaikaan mennessä. Tarkoituksena oli tuottaa kaksi tarjousta Kouvolan kaupungin ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen tarjouskilpailuun. Työtä lähdettiin toteuttamaan yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Yhteistyön tavoitteena oli hyödyntää molempien osapuolten erityisosaamista lopputuloksen saavuttamiseksi. Työ eteni suunnitelmien mukaisesti ja tarjoukset jätettiin ennen määräajan umpeutumista. Tarjousten jättäminen saatiin teknisesti toteutettua oikein ja tarjoukset sisälsivät tarjouspyynnön mukaiset vaadittavat liitteet.

Palveluntuottaja täytti tarjouspyynnön mukaiset kelpoisuusvaatimukset ja todettiin kelvolliseksi osallistumaan varsinaiseen tarjousvertailuun. Tarjoukset vastasivat tarjouspyynnön vaatimuksia ja hyväksyttiin tarjouskilpailuun. Tarjoukset soveltuivat aiottuun käyttötarkoitukseen ja kelpoisuusvaatimukset täyttävien tarjousten jättäminen määräaikaan mennessä toteutettiin onnistuneesti. Kuvausten sisältö oli laadittu onnistuneesti ja hankintayksikkö pystyi todentamaan palveluntarjoajan laadun näiden pohjalta. Tarjouskilpailuun jätettiin 29 tarjousta, joista 23 hyväksyttiin tarjousvertailuun. Kokonaistaloudellista edullisuutta kuvaavassa järjestyksessä Ehtookartano ja Helmi sijoittuivat sijoille 17 ja 18. (Ikäihmisten lautakunnan pöytäkirja 17.6.2015, 47 §.)

Myöhemmin neljä palveluntarjoajaa tekivät hankintaoikaisuvaatimuksen ikäihmisten lautakunnalle. Oikaisuvaatimukset käsiteltiin Ikäihmisten lautakunnan kokouksessa. Kokouksessa päätettiin hyväksyä kaksi hylättyä tarjousta mukaan puitejärjestelyyn ja yhden palveluntarjoajan laatupisteitä oikaistiin. Nämä muutokset vaikuttivat puitesopimuskumppaneiden järjestykseen. Hyväksytyjen 25 puitesopimuskumppanin listalla Ehtookartanon ja Helmen ryhmäkodit sijoittuvat sijoille 19 ja 20. (Ikäihmisten lautakunnan pöytäkirja 25.8.2015, 55–58 §.)

Tavoitteena oli sijoittua tarjouskilpailussa mahdollisimman hyvin, joten sijoitukseen ei voida olla tyytyväisiä. Ratkaisevaksi tekijäksi muodostui palveluiden vuorokausihinta. Hinnoittelu perustui kumminkin todellisiin kustannuksiin ja tarvittavaan katetarpeeseen, joten kannattavuuden kannalta hintaa ei haluttu

alentaa. Toimeksiantaja panostaa toiminnassaan laatuun, mikä vaikuttaa palveluiden hinnoitteluun. Laadullisesti asetetut tavoitteet saavutettiin. Kyseisessä tarjouskilpailussa hinnan painoarvon ollessa korkea, vaikuttaa hinnoittelu laatua enemmän lopputulokseen.

5.3 Opinnäytetyö prosessin arviointi

Työelämälähtöinen aihe tarjosi minulle mielenkiintoisen mahdollisuuden perehtyä itselleni vieraaseen toimialaan ja julkisen palveluhankinnan hankintamenettelyyn. Alussa vieras aihe tuntuivat haasteelliselta, mutta tehtävä selkiytyi työn edistyessä hyvin. Toimeksiantaja otti minut hyvin mukaan osaksi tiimiä ja tarjosi tarvittavaa tukea työn toteuttamiseksi. Työlle oli määritelty selkeä aikataulu, jonka puitteissa tuli toimia. Pystyin työskentelemään toimeksiantajan luona tarjousprosessin ajan ja työ eteni hyvin aikataulussa.

Kuvauksien laatiminen oli aikaa vievin osuus tarjouksen toteutuksessa. Haasteellista oli määrittellä palvelukuvauksien laajuus, jotta olennaiset asiat tuli varmasti kuvattua. Tietojen olennaisuutta tarkastellessa oli tärkeä pitää mielessä palvelukuvauksen ja tarjouspyynnön vaatimukset, koska sisältöä tarkastellaan vain näiden kriteerien osalta. Kuvauksille ei ollut kaupungin puolelta määriteltynä tarkempia muotovaatimuksia. Aloitimme kumminkin tiedon keräämisen kuvauksiin heti alussa, joten kuvaukset saatiin laadittua aikataulun mukaisesti.

Työn edetessä muutamat kohdat tarjouspyyntölomakkeessa aiheutti tulkintaongelmia, kysymysten asettelut eivät olleet aina kovin selkeät ja tarkentavien kysymysten esittäminen määräajan jälkeen ei ollut enää mahdollista. Tämä aiheutti hetkittäin turhautumista ja ylimääräistä päänvaivaa, mutta onnistuimme ratkaisemaan eteen tulleet ongelmat lopputuloksen saavuttamiseksi.

Tarjouksien jättämisessä haasteeksi muodostui järjestelmän käytettävyys. Järjestelmään ei voinut laatia kuin yhden tarjouksen kerralla ja toinen pystyttiin laatimaan vasta, kun ensimmäinen tarjous oli jätetty. Tämä oli tärkeä huomioida prosessin loppupuolella aikataulussa, koska molempien tarjouksien tietoja ei pystytty syöttämään kesken tarjousajan.

Aihe oli erittäin käytäntölähtöinen ja työn merkitys oli suuri toimeksiantajalle. Yhteistyömme toimi erinomaisesti, ja koska ala ja yhdistys olivat minulle vie-

raita työn alussa, oli hyvä yhteistyö edellytys työn onnistumiseksi. Sitouduin työhön ja tein tiivistä yhteistyötä toimeksiantajan kanssa. Tavoitteet ja aikataulutus olivat selkeästi määritelty alusta alkaen. Käytettyjä menetelmiä hyödyntäen saatiin saavutettua asetetut tavoitteet suunnitelman mukaisesti.

Kilpailutuksen tuloksien selvittyä kävimme tuloksia läpi yhdessä toimeksiantajan kanssa. Toimeksi antaja oli tyytyväinen lopputulokseen ja työpanokseeni. Toimeksiantaja koki, että minun työpanoksestani oli heille suurta hyötyä. Tuotettujen dokumenttien sisältöön ja ulkoasuun olimme tyytyväisiä ja saimme sisällytettyä tarjoukseen kaikki tarvittavat tiedot. Myös Kouvolan kaupungin hankintayksikkö koki dokumenttimme selkeiksi, helppolukuisiksi ja sisällöltään kattaviksi. Työn tuloksia toimeksiantaja aikoo hyödyntää mahdollisen seuraavan kilpailutuksen yhteydessä.

Työn aikana sain hyvän kuvan yhdistyksen toiminnasta ja toimialasta. Teorian pohjalta sain hyvät tiedot julkisista hankinnoista, ikääntyneiden asumispalveluista ja näitä ohjaavista lainsäädännöistä. Opinnäytetyöprosessi kehitti ammattilista osaamistani. Saavutin hyödyllistä erityisosaamista julkisten hankintojen tarjouskilpailuun osallistumisesta.

5.4 Luotettavuuden tarkastelu

Tutkimuksen luotettavuutta on tarkasteltu laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereiden avulla. Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa pyritään selvittämään, onko tutkimustulokset tutkittavan kannalta luotettavia ja uskottavia. Tulkinnan ristiriidattomuudella tarkoitetaan useamman tukijan samaan lopputulokseen päätymistä, mikä lisää työn luotettavuutta. Tutkimustulosten siirrettävyyttä tarkastellessa pohditaan, ovatko tutkimustulokset pitäviä myös muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. (Kananen 2012, 173–175.)

Tutkimustuloksia arvioitaessa voidaan todeta, että samaa tulosta ei voida täydellisesti enää saavuttaa myöhemmin, koska ajan kuluessa palvelun sisältö ja hinta muuttuvat. Kyseisessä tutkimuksessa ei myöskään ole tarkoituksen mukaista tavoitella samaa tulosta, vaan pyrkiä muutokseen paremman tuloksen saavuttamiseksi. Lisäksi jos tarjouksen laatisi toinen henkilö, ei tarjouksen sisältö olisi täsmälleen samanlainen. Toimintatutkimuksella ei yleensä tavoitella-

kaan yleistämistä, vaan tulokset pätevät vain kyseiseen tapaukseen. Työn tuloksia ei kokonaisuudessaan voida hyödyntää tulevaisuudessa muissa vastaavanlaisissa tapauksissa, koska ne on tarkoituksenmukaisesti laadittu kyseistä tarkoitusta varten.

Luotettavuutta tarkasteltaessa voidaan todeta, että käytetyillä tutkimusmenetelmillä saatiin tarjousten laatiminen ja jättäminen toteutettua onnistuneesti. Tarjouksien osalta työn luotettavuus on hyvä, koska tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaiset ja hyväksyttiin mukaan tarjouskilpailuun. Kouvolan kaupungin hankintayksikkö on päätenyt samaan lopputulokseen kanssamme, heidän tulkintansa tarjoustemme sisällöstä vastaa asetettuja tavoitteitamme. Tutkimus on hyväksytetty toimeksiantajalla ja toimeksiantaja on ollut tyytyväinen saavutettuihin tuloksiin ja ne ovat paikansa pitäviä.

LÄHTEET

- Aho, T. & Junnila, M. 2012. Kilpailutus sosiaali- ja terveystaloudessa. Saatavissa: https://www.tekes.fi/globalassets/global/ohjelmat-ja-palvelut/ohjelmat/innovaatiot-sosiaali-ja-terveyspalveluissa/kilpailutus_sote.pdf [viitattu 21.9.2015].
- Aluehallintovirasto. 2015. Sosiaalipalveluiden ohjaus ja valvonta. Saatavissa: https://www.avi.fi/web/avi/sosiaalipalvelujen-ohjaus-ja-valvonta#.VfvCD5fD_nN [viitattu 18.9.2015].
- Arajärvi, E. & Väyrynen, R. 2011. Yksityinen palvelutuotanto sosiaali- ja terveystaloudessa 2009. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Tilastoraportti 33/2011. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085516> [viitattu 18.9.2015].
- Eskola, S. & Ruohoniemi, E. 2011. Julkiset hankinnat. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Harjula, H. 2015. Uusi kuntalaki. Yleiskirje 6/2015. Saatavissa: <http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2015/Sivut/Y-6-2015.aspx> [viitattu 1.9.2015].
- Heikkinen, H. L. T. 2008. Toimintatutkimuksen lähtökohdat. Teoksessa Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. toim. Heikkinen, H. L. T., Rovio, E. & Syrjälä, L., 16–38. Helsinki: Kansanvalistus-seura.
- HILMA. 2015a. Kynnysarvot. Saatavissa: <http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/kynnysarvot> [viitattu 2.6.2015].
- HILMA. 2015b. Etusivu. Saatavissa: <http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/> [viitattu 3.6.2015].
- HILMA. 2015c. Hankintojen ilmoitusmenettely. Saatavissa: <http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/ilmoitusmenettely/> [viitattu 3.6.2015].
- HILMA. 2015d. Hankintailmoitusten tilastot. Saatavissa: <http://www.hankintailmoitukset.fi/fi/docs/tilastot/> [viitattu 3.6.2015].
- Honkamaa, S. 2014. Kustannusten muodostuminen vanhusten tehostetussa palveluasumisessa ja kotihoidossa. Saatavissa: http://www.tem.fi/files/41272/Selvitys_kustannusten_muodostuminen_vanhusten_tehostetussa_palveluasumisessa_ja_kotihoidossa_Susanna_Honkamaa.pdf [viitattu 21.9.2015].
- Huovinen, T. & Rovio, E. 2008. Toimintatutkija kentällä. Teoksessa Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat, toim. Heikkinen, H. L. T., Rovio, E. & Syrjälä, L., 94–113. Helsinki: Kansanvalistus-seura.
- Ikäihmisten lautakunnan pöytäkirja 17.6.2015. Kouvolan kaupunki. Saatavissa: http://ep.kouvola.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames [viitattu 7.9.2015].
- Ikäihmisten lautakunnan pöytäkirja 25.8.2015. Kouvolan kaupunki. Saatavissa: http://ep.kouvola.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting_frames [viitattu 7.9.2015].

- Junnila, M. & Fredriksson, S. 2012. Palvelujen ulkoistus. Saatavissa: https://www.tekes.fi/globalassets/global/ohjelmat-ja-palvelut/ohjelmat/innovatiot-sosiaali-ja-terveyspalveluissa/palvelujen_ulkoistaminen.pdf [viitattu 23.9.2015].
- Kananen, J. 2009. Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu –sarja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu –sarja. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karinkanta, P., Kontio, A., Krakau, T., Lahtinen, T. & With, S. 2012. Yrityksen hankintaopas. Helsinki: Helsingin Kamari Oy.
- Kela. 2015. Enimmäisasumismenot. Saatavissa: http://www.kela.fi/kohtuulliset-asumismenot_enimmaisasumismenot [viitattu 9.6.2015].
- Kouvolan Dementia- Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry. 2015. Toiminta-ajatus. Saatavissa: <http://www.ryhmakoti.fi/> [viitattu 7.5.2015].
- Kouvolan kaupunki. 2012. Ikäihmisten palveluverkkosuunnitelma 2012-2014. Saatavissa: http://www.kouvola.fi/material/attachments/perusturva/newfolder_54/67fyIRbC8/ikaihminen_palveluverkkosuunnitelma_2012-2014.pdf [viitattu 21.9.2015].
- Kuntalaki 10.4.2015/410.
- Kuusniemi-Laine, A. & Takala, P. 2008. Julkiset hankinnat. Käsikirja. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980.
- Laki julkisista hankinnoista 13.3.2007/348.
- Laki sosiaali- ja terveyshuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 3.8.1992/733.
- Malin, M. 2015. Toiminnanjohtaja. Haastattelu 27.8.2015. Kouvola: Kouvolan Dementia- ja Kehitysvammaisten Ryhmäkoti ry.
- Narikka, J. 2008. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen ja hankinta. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Ojasalo, K. Moilanen T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Pekkala, E. & Pohjonen, M. 2014. Hankintojen kilpailuttaminen ja sopimusehdot. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Perustuslaki 11.6.1999/731.
- Sosiaalihuoltolaki 31.12.2014/1301.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2013. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- terveysministeriön julkaisuja

2013:11. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3415-3> [viitattu 17.9.2015].

Suomen Kuntaliitto. 2015a. Kunnan tehtävät. Saatavissa: <http://www.kunnat.net/fi/kunnat/kunnan-tehtavat/Sivut/default.aspx> [viitattu 1.10.2015].

Suomen Kuntaliitto. 2015b. Kunnan tehtävien järjestäminen ja tuottaminen. Saatavissa: <http://www.kunnat.net/fi/kunnat/kunnan-tehtavat/tehtavien-jarjestaminen-ja-tuottaminen/Sivut/default.aspx> [viitattu 1.9.2015].

Tarjouspalvelu. 2015. Cloudia Oy. Saatavissa: <https://tarjouspalvelu.fi/default.aspx?p=9&g=565137e3-c8e3-4d1c-87e3-12b347b535b1> [viitattu 25.5.2015].

TED. 2015. About TED. Saatavissa: <http://ted.europa.eu/TED/misc/about-Ted.do> [viitattu 8.10.2015].

THL. 2011. Yksityiset sosiaalipalvelut 2010. Tilastoraportti 25/2011. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085520> [viitattu 18.9.2015].

THL. 2014a. Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2013. Tilastoraportti 27/2014. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2014111246228> [viitattu 18.9.2015].

THL. 2014b. Mikä on RAI?. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/ikaantymisen/palvelujen-ja-hoidon-laatu/rai-vertailukehittaminen/tietoa-rai-jarjestelmasta/mika-on-rai> [viitattu 24.9.2015].

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2015. Mitä on julkiset hankinnat?. Saatavissa: https://www.tem.fi/kuluttajat_ ja _markkinat/julkiset_hankinnat [viitattu 2.6.2015].

Valtiovarainministeriö. 2010. Valtion hankintakäsikirja 2010. Valtiovarainministeriön julkaisuja 48/2010. Saatavissa: <http://vm.fi/documents/10623/307565/Valtion+hankintak%C3%A4sikirja+2010/a02ceb72-d9c8-41e2-aed1-5de219b1c433> [viitattu 2.6.2015].

TARJOUSPYYNTÖ 26065/2015

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen

1. Hankintayksikön perustiedot

Hankintayksikkö:

Kouvolan kaupunki
0161075-9
Henna Eloranta
PL 85
45101 Kouvola
Suomi
puh. +358 206158220
fax +358 206153046
hankinta@kouvola.fi
www.kouvola.fi

Tarjoukset lähetettävä:

Tarjous tai osallistumishakemus lähetettävä Tarjouspalvelu.fi:n kautta

Hankintayksikön luonne:

Kunta tai kuntayhtymä

2. Hankinnan kohde

Hankinnan nimi:

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen

Hankinnan tunniste- tai viitenumero:

26065/2015

Hankinnan kuvaus:

Tarjouspyyntö koskee uuden sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 §:ssä tarkoitettua palveluasumista henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Kyseessä on Kouvolan kaupungin järjestämä ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen palveluntuottajan tiloissa tämän tarjouspyynnön ja sen liitteiden ehtojen mukaisesti. Hankinta toteutetaan puitejärjestelyinä.

Tehostetun palveluasumisen tehtävä on tarjota kodinomaista asumista turvallisessa ympäristössä. Hoidon ja hoivan tarkoituksena on, että asukas voi kokea elämänsä turvalliseksi, merkitykselliseksi ja arvokkaaksi ja, että hän voi ylläpitää sosiaalista vuorovaikutusta sekä osallistua mielekkääseen, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään toimintaan. Asiakkaan läheisten ja omaisten osallisuus turvataan hänen elämänsä silloin, kun hän itse sitä haluaa. Lähtökohtaisesti asiakas asuu asumispalveluyksikössä elämänsä loppuun saakka.

Tehostetun palveluasumisen kohderyhmänä ovat ikääntyneet:

- jotka eivät kykene fyysisen tilansa/toimintakykynsä heikentymisen tai muiden syiden perusteella selviytymään nykyisessä asumismuodossa (mm. kotona tai tavallisessa palveluasumisessa) millään avohoidon keinoin tuettuna (tehostettu kotihoito, omaishoito, säännöllinen intervallihoido, yöpartiotoiminta)
- joilla on karkailua tai vaikeita harhoja aiheuttava keskivaikea tai vaikea muistisairaus

Kouvolan kaupunki valitsee asiakkaat palvelujen piiriin. Asiakasvalinnoissa käytetään apuna

RAVA-mittaristoa ja laajenevassa määrin RAI-arviointia. Asiakkaiksi valittavien toimintakyky, kuntoutuksen ja hoivan tarve noudattaa Kouvolan kaupungin kulloinkin voimassa olevia hoiva-asumisen myöntämisperusteita.

Palvelun määrä määritellään tarkasti tehostetun palveluasumisen palvelukuvauksessa, jossa linjataan asumisen ja hoivan hyvä laatu. Päästäkseen mukaan tarjouskilpailuun palveluntarjoajan on sitouduttava palvelukuvauksen sisältöön tarjouksessaan.

Hankinta koskee noin 430 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Puitesopimukset tahdään ajalle 1.1.2016 - 31.12.2019. Puitejärjestelyn aikana sekä optioneuvottelujen yhteydessä järjestetään valittujen puitesopimuskumppaneiden kesken minikilpailutus, jossa tarkastetaan hinta- ja laatutaso. Hinnat ovat kiinteät kaksi ensimmäistä vuotta, jonka jälkeen järjestetään minikilpailutus, koskien seuraavaa kahta vuotta. Optiomahdollisuus on vuosiksi 2020 ja 2021. Päätös optiovuosien käytöstä tehdään viimeistään (6 kuusi) kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

Ikäihmisten lautakunta tekee valittujen palveluntuottajien kanssa puitesopimukset. Yksikköön ennen 1.1.2016 osoitetut asukkaat tulevat uuden puitesopimuksen piiriin. Tilaaja ei takaa puitesopimuksella kaikkien hoitopaikkojen käyttöä eikä puitesopimuksen tehneellä palveluntuottajalla ole velvollisuutta pitää hoitopaikkoja vapaana. Jos nykyinen palveluntuottaja ei tule valituksi tällä hankintakerroksella, asukkaan asumisen jatkuvuus pyritään varmistamaan eikä hänen pääsääntöisesti tarvitse muuttaa pois asumisyksiköstä. Asia ratkaistaan aina asiakaskohtaisesti. Ostaja voi soveltaa edellä mainitussa tilanteessa hankintalain 67 §:n mukaista suoraankintaa yksittäisissä asiakassuhteissa.

Tarjoaja voi tarjota myös kesken hankintakauden valmistuvaa kohdetta. Tällöin palveluntuottajan on tarjouksessaan ilmoitettava arvioitu palvelun aloituspäivä. Kesken hankintakauden valmistuvat kohteet hyväksytään mukaan, kun kaikki vaadittavat selvitykset on toimitettu tilaajalle ja ne on tilaajan toimesta hyväksytyt.

Asumispalveluyksikön tulee sijaita Kouvolaan tai enintään 30 kilometrin etäisyydellä Kouvolan ydinkeskustasta (Google Maps; 45100 Kouvola), 10 % poikkeama sallitaan.

Hankinnan ennakoitu arvo (ilman ALV):

Hankinta ylittää hankintalain 15§:n kynnysarvon tai eritysalojen hankintalain 12§:n pykälän kynnysarvon

Päänimikkeistö:

85000000-9 (Terveyspalvelut ja sosiaalitoimen palvelut)

Lisäkohde (-kohteet):

85300000-2 (Sosiaalityö ja siihen liittyvät palvelut)

Hankinnan pääasiallinen toteutuspaikka:

K286 (Kouvola)

Hankinnan voimassaoloaika:

01.01.2016 - 31.12.2019

Sopimukseen liittyy lisähankintamahdollisuuksia:

Kyllä

Lisähankintamahdollisuuksien kuvaus:

Sopimukseen on mahdollista liittää kahden (1+1) vuoden optio. Optio voidaan ottaa käyttöön yksi (1) vuosi kerrallaan. Päätös optiovuosien käytöstä tehdään viimeistään 6 (kuusi) kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

3. Hankinnan taustaa

Kouvolan kaupunki on laatinut Ikäihmisten palveluverkkosuunnitelman 2012–2014 (KV 7.5.2012 § 50) ja Ikääntymispoliittisen ohjelman 2014–2016 (KV 1.9.2014 § 65). Vuoden 2015 aikana käynnistetään työryhmä valmistelemaan palvelurakennesuunnitelmaa. Suunnitelmien tavoitteena on purkaa laitosmaista rakennetta ja kehittää varhaisen tuen ja ennakoivan työn toteutusta ja sisältöä sekä uudistaa toimintatapoja. Ikäihmisten palveluiden toteutuksessa tarvitaan monialaista kumppanuutta ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Kaupunki on kartoittanut olemassa olevia haasteita kasvavien palveluntarpeiden täyttämiseksi ja samalla vaihtoehtoisten, tehokkaampien, tuotantotapojen löytämiseksi ikäihmisten hoivaan, asumiseen ja terveydenhuoltoon. Asiakaslähtöisyyden ja osallisuuden korostuminen sekä varhaisen tuen palveluiden lisääminen ovat olleet keskeisinä ajatuksina. Palveluiden rakenteen uudistamisella vastataan vanhuspalvelulain ja ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen linjauksiin. Suunnitelman tavoite on laitospalvelurakenteen purkaminen, ikäihmisten asumiseen liittyvien ratkaisujen uudistaminen ja vaihtoehtoisten palvelujen (kotona asumisen tukeminen) kehittäminen.

4. Hankintalaji ja -menettely

Hankintalaji:

Terveydenhoito- ja sosiaalipalvelut (Hankintalain liite B, ryhmä 25)

Hankintamenettely:

Avoin menettely

Menettelyllä perustetaan puitejärjestely**Puitejärjestely, jossa on:**

Useita toimijoita

Puitejärjestelyn kesto:

01.01.2016 - 31.12.2019

Lisätietoa puitejärjestelyn toimintamallista:

Avoimen menettelyn perusteella tehty puitejärjestely, jossa valitaan tehostettua palveluasumista yhteensä n. 430 asumispaikkaa. Tilaaja ei takaa puitesopimuksella kaikkien hoitopaikkojen käyttöä eikä puitesopimuksen tehneellä palveluntuottajalla ole velvollisuutta pitää hoitopaikkoja vapaana.

Osatarjoukset hyväksytään:

Ei

Vaihtoehtoiset tarjoukset hyväksytään:

Ei

Käytetään kahden kuoren menettelyä:

Ei

Ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset:

Katso kohta Kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset.

Hankintamenettelyä koskevat lisätiedot:

Hankinta on kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta, joka kuuluu hankintalain B-liitteen mukaisiin palveluhankintoihin. Hankinta toteutetaan avoimena hankintamenettelyinä, jonka perusteella tehdään puitejärjestely. Hankinnasta on ilmoitettu Hilmassa.

Tarjosten arviointi ja vertailu toteutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti kolmessa vaiheessa:

1. kelpoisuusehtojen täyttymisen arviointi
2. tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
3. tarjosten vertailu

Tarjosten vertailu tehdään kaikkien kriteerit täyttävien tarjoajien välillä hinnan (80 %) ja laatu pisteiden (20 %) mukaisesti laskettuina. Sopimuskaudella asumispalvelut ostetaan uusien asukkaiden osalta siinä järjestyksessä, mihin ne ovat valintakriteeristön mukaisen pisteytyksen perusteella järjestetty. Tästä järjestyksestä voidaan poiketa asiakkaan tarpeista lähtevän palvelusuunnitelman perusteella, esim. kun pyritään alueellisesti turvaamaan asiakkaan sosiaalisten suhteiden ja elinympäristön säilyminen.

Vertailuperusteiden määrittely järjestelmässä:

Pisteytys kohderyhmittäin

Tarjouksen valintaperuste:

Kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous ottaen huomioon tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt vertailuperusteet

Sähköistä huutokauppaa käytetään:

Ei

5. Hankinnan kohteen kriteerit

Kouvolan alueen ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen (Osatarjoukset kohderyhmän sisällä ei sallittu)	Kohderyhmän yhteishinnan maksimipisteet			80.00	pienin annettu arvo ----- * maksimipisteet tarjottu arvo
1. VUOROKAUSIHINTA YMPÄRIVUOROKAUTINEN HOITO - JA HOIVA	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet		Pisteiden laskentatapa
Hankittava määrä: 1 vrk	€/vrk				
2. VUOROKAUSIHINTA ATERIAMAKSU	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet		Pisteiden laskentatapa
Hankittava määrä: 1 vrk	€/vrk				
3. VUOKRA, SISÄLTÄEN SÄHKÖ- JA VESIMAKSUN sekä VYÖRYTETYT NELIÖT (€/m2/kk x 35 m2 / 30,4 = päivävuoakra)	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet		Pisteiden laskentatapa
Hankittava määrä: 1.15 m2/kk	€/m2/kk				
Ryhmän yleiset kriteerit	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet		Pisteiden laskentatapa
Yhteisistä tiloista vyörytettyjä neliöitä saa olla enintään 75 % asuinhuoneen neliöistä.					

Jos on erisuuruisia asuntoja, käytetään neliövuokran laskennassa huoneiden pinta-alojen keskiarvoa. Asuinhuoneiden tiedot ilmoitetaan liitessä: "Asuinhuoneiden tiedot".

Vuokran laskentaesimerkki:
*Asiakkaan maksama asuinhuoneen kokonaisvuokra/kk=460,50 €
*Neliöt: huone 23 m² + yhteiset tilat (23x75/100) = yht. 40,25 m² *Asiakkaan maksama asuinhuoneen kok.vuokra jaetaan edellä saadulla neliömäärällä, jolloin saadaan ilmoitettava neliöhinta/kk. (esim. 460,50/40,25 = 11,44). Tämä ilmoitetaan kohdassa 3. Vuokra €/m². *Järjestelmä muuntaa vertailua varten hinnan 35 m² vuorokausivuokraksi.

Asunnon kuukausivuokra €/m² keskimäärin / kk. Sähkömaksu ja vesimaksu eriteltynä €/kk. Syötettävä

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikoulutetun henkilöstön määrä lait (559/1994) ja (272/2005), vähimmäisvaatimus on 0,6 koulutettua hoitajaa asukasta kohti. Henkilöstömäärä ja -rakenne. Ladattava

Palveluyksikön nimi ja osoite Syötettävä

Yhteyshenkilön nimi Syötettävä

Yhteyshenkilön puhelinnumero ja sähköpostiosoite Syötettävä

Palveluyksikön perustamisvuosi ja mahdolliset perusparannukset / laajennukset Syötettävä

Yksikön koko (paikkojen kokonaismäärä kpl) Syötettävä

Tarjottavien asuntojen määrä (kpl) Syötettävä

Pariskunnalle soveltuvien asuntojen määrä (kpl) Syötettävä

Kohteessa on automaattinen palosammutinjärjestelmä (sprinklerijärjestelmä) Valittava Kyllä Ei

1. Fysioterapeutin palvelut, palveluntuottaja järjestää asiakkaan kuntouttamiseen vaadittavaa fysioterapeutin palvelua / konsultaatiota ilman erillistä palvelumaksua. Fysioterapeutti on asumisyksikössä tavoitettavissa asiakkaan kuntoutuksen tarpeen vaatiessa ilman erillistä lääkäriin lähetettä. Valittava 3.00 Kyllä 3p Ei 0p

Palvelun tarjoajan tulee kuvata, millä tavalla fysioterapeutin palvelut toteutetaan. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.			Ladattava			
2. Ohjattu lihaskuntoa ylläpitävä liikunta, vähimmäisvaatimus kahtena päivänä viikossa (n. 20 min/asukas/päivä)	krt	2	4	4.00	= yhtä suuri kuin 4 = 4p = yhtä suuri kuin 3 = 2p	Syötettävä
Tarjoajan tulee kuvata, millä tavoin toteuttaa ohjattua lihaskuntoa ylläpitävää liikuntaa toimintakyvyltään eri kuntoisille asukkaille. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.			Ladattava			
3. Ohjattu virike- ja ajanviettoiminta, vähimmäisvaatimus kolmena (3) päivänä viikossa (n. 30 min/asukas/päivä)	krt	3	5	4.00	= yhtä suuri kuin 5 = 4p = yhtä suuri kuin 4 = 2p	Syötettävä
Tarjoajan tulee kuvata, millä tavoin toteuttaa ohjattua virike- ja ajanviettoimintaa toimintakyvyltään eri kuntoisille asukkaille. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.			Ladattava			
4. Vapaaehtoistyön verkosto, omaisten antaman avun lisäksi palveluysiköllä on vapaaehtoistyön verkosto, säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa) toimivien vapaaehtoisten määrä (itsenäisesti toimiva vapaaehtoistyöntekijä = 1 tai ryhmä, esim. martat = 1) oma arvo syötettävä	kpl	0	6	3.00	tarjottu arvo ----- * maksimipisteet suurin annettu arvo	Syötettävä
Palvelun tarjoajan tulee kuvata, millä tavalla vapaaehtoistyö toteutetaan ja ketkä vapaaehtoistyön verkostossa toimivat. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.			Ladattava			
5. Toimitilat, Asumisyksikön Avin / Valviran toimiluvan asukasmäärästä vähintään 90 %:lla on yhden hengen huone omilla henkilökohtaisilla saniteettitiloilla			Valittava	2.00	Kyllä 2p Ei 0p	
Palvelun tarjoajan tulee kuvata, millä tavalla toimitilat asia toteutuu. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.			Ladattava			

6. Ulkoilumahdollisuudet. Asumisyksikön asukastiloista on esteetön, asukkaan omatoimista ulkoilua edistävä kulku aidatulle ulkopihalueelle. (Asukas pääsee siirtymään ulkoilutilaan itsenäisesti, ilman hoitohenkilökunnan apua. Parveke ei vastaa ulkoilupihaa.)	Valittava	2.00	Kyllä, kaikille asukkailla 2p Kyllä, osalle asukkaista 1p Ei ollenkaan 0p
Palvelun tarjoajan tulee kuvata, millä tavalla ulkoilumahdollisuudet asia toteutuu. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.	Ladattava		
7. Hoitovuoteet, Palveluyksikössä on tarjoajan kustannuksella hankitut sähkökäyttöiset hoitovuoteet ja niihin sopivat patjat.	Valittava	2.00	Kyllä, kaikilla asukkailla 2p Ei kaikilla asukkailla 0p
Palvelun tarjoajan tulee kuvata, millä tavalla hoitovuoteet asia toteutuu. Mikäli tarvittavaa tietoa ei toimiteta, laatua ei voida todentaa ja laadullisten ominaisuuksien arviointi johtaa 0 pisteeseen.	Syötettävä		
Kohderyhmän pisteet yhteensä 100.00			
OPTIONA			
YLEISLÄÄKÄRIPALVELUT			
(Osatarjoukset kohderyhmän sisällä ei sallittu)			
Yleislääkäripalvelut	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet
Pisteiden laskentatapa			
Hankittava määrä: 1 €/h			
Yleislääkäripalveluja voi tarjota vain jos tajoaa Ikäihmisten tehostettua palveluasumista			
Tehostetun palveluasumisen hankintaan ei sisälly lääkäripalveluja. Tarjoaja voi halutessaan tarjota palveluasumisen käyttöön yleislääkäripalveluja. Tarjous käsitellään optiona. Hinta (€/h, alv 0 %) sisältää kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset, kuten matkakulut. Alihankkijoiden käyttö sallitaan. Tehtävään tarjottavan yleislääkärin on oltava Suomessa itsenäisesti lääkärinammattia harjoittamaan oikeutettu henkilö, jolla on hyvä suomenkielen suullinen ja kirjallinen taito. Tilajalla ei ole määrästovelvollisuutta. Lääkäripalveluiden hankinnasta tehdään tuottajan kanssa erillinen sopimus, jossa sovitaan tarkemmin mm. palvelun sisällöstä. Sopimus pohjautuu JYSE 2014 ehtoihin.			

Tarjottava tuntimäärä

Syötettävä

Kohderyhmän pisteet yhteensä 0.00

6. Hinta ja kaupalliset ehdot

Hinnat ovat alv 0 %

Tarjoushinnat on ilmoitettava Tarjouspalvelu.fi – portaalissa. Tarjousten vertailussa otetaan huomioon ainoastaan portaalissa ilmoitetut hintatiedot. Muulla tavalla tarjottuja hintoja ei oteta huomioon. Tarjousten vertailukelpoisuuden varmistamiseksi tarjottujen hintojen tulee olla kiinteitä (kattaen kaikki tarjouspyynnöstä ja sopimuksesta aiheutuvat kustannukset) – muu kuin kiinteä hinta (esim. ehdollinen tarjoushinta) johtaa tarjouksen hylkäämiseen tarjouspyynnön vastaisena. Hinnan tulee sisältää myös kaikki sivukulut kuten matka-, materiaali-, laskutus ja toimistokulut.

Tilaaaja määrittää ja perii asiakkaalta hoiva- ja huolenpitopalvelusta asiakasmaksun. Tarjoaja ei voi periä asiakkaalta erillistä korvausta turvapalveluun kuuluvasta hoitajakutsu- ja kulunvalvontajärjestelmästä.

Tarjoaja perii asiakkaalta täysihoitoperiaatteella toteutetun ateriapalvelun kustannukset läsnäolopäiviltä.

Tarjoaja laatii asiakkaan käytössä olevasta asunnosta asiakkaan kanssa voimassa olevan lain mukaisen vuokrasopimuksen. Asiakas vastaa vuokrasopimuksen mukaisista velvoitteista tarjoajalle. Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää Kelan vuosittain II kuntaryhmälle määrittelemiä asumistukiperusteita. Tarjoaja ei voi periä asiakkaalta takuuvuokraa eikä vaatia kotivakuutuksen ottamista.

Tarjoaja vastaa lääkkeiden koneellisesta annosjakelusta aiheutuvista kustannuksista.

Mikäli palveluntuottajalla on tarjottavana hygienia- yms. tuotteita sisältävä maksullinen tarvikepaketti, tulee paketin hankinta olla asiakkaalle vapaaehtoinen.

HINNAN MUUTOKSET

Tarjouksessa ilmoitetut hinnat ovat sitovia 1.1.2016–31.12.2017.

Kahden vuoden kiinteän hintajakson jälkeen tilaaaja järjestää puitesopimuskumppaneiden kesken minikilpailutuksen, joka vaikuttaa puitesopimuskumppaneiden ensisijaisuusjärjestykseen. Minikilpailutuksessa sopimuskumppanit ilmoittavat mahdollisesti tarkistetut hintansa sekä alkuperäisessä tarjouspyynnössä pisteytetyt laatuominaisuutensa. Muilta osin puitejärjestelyn sisältö säilyy alkuperäisen tarjouspyynnön mukaisena. Seuraava minikilpailutus tapahtuu mahdollisesti optioneuvottelujen yhteydessä. Minikilpailutukset käydään kuusi kuukautta ennen uusien sopimusehtojen voimaan astumista.

Laskutus alkaa asukkaan muuttopäivästä asumisyksikköön. Palveluasumispäivällä tarkoitetaan asukkaan asumispalveluun tulopäivää, sen jälkeen kertyneitä vuorokausia ja asumispalveluista lähtöpäivää. Tilaaaja maksaa asumispalvelun kymmenen (10) kalenterivuorokauden ajalta poissaolojaksoa kohden (poissaolojaksolla tarkoitetaan hoitojakson aikaista poissaoloa). Asukaskohtainen laskutus päättyy asukkaan hoitojakson päättyessä (kuolema, muutto toiseen yksikköön). Tarjoajalla ei ole oikeutta laskuttaa tilaajalta hoitojakson päättymisen jälkeisiä päiviä.

Mikäli sopimuskaudella voimaan tuleva laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta tulee sisältämään kiinteän ateriapalvelumaksun, varautuu palveluntuottaja tilaajan kanssa käytävään neuvotteluun kustannusvastuun jakautumisesta.

7. Laskutus ja maksuehto

Tilaaja toivoo laskutusta ensisijaisesti verkkolaskuna. PSOP -järjestelmän käyttöönoton laajentuessa siirrytään käyttämään suoraa sähköistä laskutusta.

Laskutus tapahtuu kuukausittain jälkikäteen kunkin kuukauden viidenteen päivään mennessä. Laskun liitteenä tulee olla asiakaskohtainen erittely ja selvitys poissaolopäivistä. Laskutus ei saa sisältää laskutuslisää yms. kuluja.

Maksuehto on 14 päivää netto. Viivästyskorko voi olla enintään korkolain mukainen.

8. Kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset

Tarjoajan tulee täyttää seuraavat kelpoisuusvaatimukset:

Tarjoajan tulee olla kaupparekisteriin merkitty, mikäli lainsäädäntö niin edellyttää.

Tarjoajan tulee kuulua ennakkoperintärekisteriin.

Tarjoajan tulee kuulua arvonlisävero- ja työnantajarekistereihin, mikäli lainsäädäntö niin edellyttää.

Tarjoajan on täytynyt suorittaa kaikki veronsa ja lakisääteiset sosiaaliturvamaksunsa.

Edellyttämme, että tarjoajalla on tekniset, taloudelliset ja muut edellytykset hankinnan toteuttamiseen.

Tarjoaja tai sen johtoon kuuluva henkilö ei saa olla tuomittu rikosrekisterissä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla hankintalaissa luetelluista rikoksista (hankintalaki 53§).

Tarjoajan tulee noudattaa vähimmäisvaatimuksia palkka-, työaika- ja muiden ehtojen osalta, joita Suomen lain ja työehtosopimuksen mukaan on noudatettava tarjouksen piirissä olevassa työssä.

Vertailuvaiheeseen pääsevät ainoastaan ne tarjoukset jotka täyttävät kelpoisuusehdot. Tarjoajan tulee vakuuttaa merkitsemällä taulukkoon täyttyvätkö kelpoisuusehdot ja tarvittaessa ladata pyydetty selvitykset sekä muut pyydetty liitteet osana tarjoustaan. Mikäli tarjoaja ei anna vaadittuja selvityksiä tai asetetut vaatimukset eivät täyty, tarjous hylätään. Hankintayksikkö voi pyytää tarvittaessa tämän lisäksi kelpoisuuteen liittyviä täydentäviä selvityksiä.

	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Lisätietoa
Todistusten voimassaolo			Tarjoajalta vaadittavat todistukset/ selvitykset eivät saa olla 3 kuukautta vanhempia tarjouksen jättöpäivästä lukien.
Kaupparekisteriote (tai Tilaajavastuu.fi/Luotettava kumppani -yritysraportti). Nimeä liite kaupparekisteriote + Yrityksen nimi	Ladattava		Mikäli lainsäädäntö ei edellytä rekisteröitymistä, selvitys siitä ladataan tähän kohtaan.
Todistus maksetuista veroista ja maksuista (tai Tilaajavastuu.fi/Luotettava kumppani -yritysraportti). Nimeä liite verot + yrityksen nimi	Ladattava		Todistus maksetuista veroista ja maksuista tai verovelkatodistus siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.
Kuuluuko tarjoaja arvonlisäverorekisteriin?	Valittava		Kyllä Ei Tähän kohtaan vastataan ei, mikäli lainsäädäntö ei edellytä rekisteröitymistä.
Kuuluuko tarjoaja ennakkoperintärekisteriin?	Kyllä		

Kuuluuko tarjoaja työnantajarekisteriin?	Valittava	Kyllä Ei Tähän kohtaan vastataan ei, mikäli lainsäädäntö ei edellytä rekisteröitymistä.
Todistus maksetuista työeläkemaksuista (tai Tilaajavastuu.fi/Luotettava kumppani -yritysraportti). Nimeä liite työeläkemaksut + yrityksen nimi	Ladattava	Todistus maksetuista eläkevakuutusmaksuista tai selvitys siitä että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskevat maksusopimukset on tehty.
Tarjoajaa tai sen johtoon kuuluvaa henkilöä ei ole tuomittu rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla hankintalaissa luetelluista rikoksista (laki julkisista hankinnoista 53§).	Kyllä	"Kyllä" tarkoittaa tässä vastauksessa, että kyseinen vaatimus täyttyy.
Luottotiedot		Pyydettyessä luottotietolaitoksen selvitys esim. Suomen Asiakastieto Oy Rating Alfa tai vastaava.
Tarjoajalla on riittävä vastuuvakuutus. Nimeä liite vastuuvakuutus + yrityksen nimi	Ladattava	Kopio vastuuvakuutuksesta / potilasvakuutuksesta.
Tarjoajalla on palvelun toteuttamiseksi tarvittavat voimassa olevat toimiluvat ennen palvelun käynnistämistä. Nimeä liite toimiluvat + Yrityksen nimi	Ladattava	Voimassa olevat Valviran tai Aluehallintoviraston myöntämät toimiluvat on liitettävä tarjoukseen. Tarjoajalla on ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan laajentuessa voimassa oleva Valviran tai Aluehallintoviraston myöntämä lupa. Uuden yksikön osalta palveluntuottajan tulee liittää tilaajaa varten laadittu palvelunkuvaus, sekä lisäksi hakea lupaviranomaiselta lupa ympärivuorokautisen asumispalvelun tuotamiseen heti kun mahdollista ja toimitettava saatu lupa viipymättä tilaajalle.
Tarjoajan tulee tutustua ja sitoutua Kouvolan kaupungin hoiva-asumisen / tehostetun palveluasumisen palvelukuvaukseen. Palvelukuvauksen (liite: Palvelukuvaus) kohdat ovat sitovia sopimuspykälää ja niihin ei voi tehdä muutoksia.	Kyllä	Kyllä, tarjoaja sitoutuu tällä ilmoituksellaan noudattamaan Kouvolan kaupungin hoiva-asumisen / tehostetun palveluasumisen palvelukuvausta (tarjouspyynnön liite: Palvelukuvaus) sekä toteuttamaan tarjoamansa palvelut palvelukuvauksen edellyttämällä tavalla.
Tarjoaja toimittaa tilaajalle vuosittain toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen toimintavuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä.	Kyllä	
Koulutetun hoitohenkilökunnan mitoitus on vähintään 0,6. Sairaanhoidtajien osuus hoitohenkilöstöstä on vähintään 10 %. Selvitys hankilöstitoituksesta ja henkilöstön koulutuksesta / ammattipätevyydestä (tarjouspyynnön liite: Henkilöstölomake, Exel - lomake) on täytettävä.	Kyllä	
Tarjoaja sitoutuu noudattamaan Kouvolan kaupungin hoiva-asumiseen laadittua alueellista lääkehoitosuunnitelmaa ja tekee edellä mainitun suunnitelman liitteeksi yksikkökohtaisen lääkehoidon toteuttamista tarkentavan ns. yksikkökohtaisen osion.	Kyllä	

Jokaisessa työvuorossa on sosiaali- ja terveydenhuollon tutkinnon suorittaneita työntekijöitä, joilla on asumispalveluyksikön lääkehoitosuunnitelman mukainen voimassa oleva lääkelupa.	Kyllä	
Tarjoaja sitoutuu ottamaan käyttöönsä RAI-järjestelmän 31.3.2017 mennessä.	Kyllä	
Asumispalveluyksikkö sijaitsee Kouvolaan tai enintään 30 kilometrin etäisyydellä Kouvolan ydinkeskustasta (Google Maps; 45100 Kouvola), 10 % poikkeama sallitaan.	Kyllä	
Asumispalveluyksiköllä on kirjallinen asumispalveluyksikön pelastussuunnitelma, jonka liitteenä on poistumisturvallisuusselvitys. Poistumisturvallisuusselvityksestä on pelastusviranomaisen arvio. Tarjoaja noudattaa pelastusviranomaisen arvioissa edellytetyjä toimenpiteitä ja saattaa havaitut puutteet pelastuslain 20 §:n vaatimalle tasolle pelastusviranomaisen hyväksymän poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelman mukaisesti määräajassa.	Kyllä	Tarjoajan tulee ennen puitesopimuksen allekirjoittamista esittää tilaajalle poistumisturvallisuusselvitys, josta on tehty pelastusviranomaisen arvio.
Tarjoajalla on huolellisesti laadittu, ajantasalla oleva omavalvontasuunnitelma, jonka avulla palveluissa esiintyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pystytään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan nopeasti	Kyllä	
Tarjoaja sitoutuu noudattamaan tarjouspyynnön sopimusehtoja, mikäli tulee valituksi palveluntuottajaksi.	Kyllä	
Tarjoaja vahvistaa ettei se ole tämän tarjouskilpailun aikana tai sopimuksentekohetkellä syyllistynyt kilpailulain tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkainoharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailurajoitukseen (kartelliin) kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla tilaajan toiminta-alueella.	Kyllä	Mikäli tarjoajan todetaan lainvoimaisella päätöksellä syyllistyneen edellämainittuun kilpailulain tarkoittamaan elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailurajoitukseen (kartelliin), tarjoaja on velvollinen suorittamaan tilaajalle sopimussakkona 20 % suoritettujen ja maksetun palvelun kokonaisarvosta korkoineen vaatimuspäivästä lukien ja korvaamaan sopimussakon määrän ylittävät tilaajalle aiheutuneet vahingot. Näiden lisäksi tarjoajan on korvattava asian selvittämisestä aiheutuneet kustannukset ja oikeudenkäyntikulut korkoineen.

Alihankinta	Kyllä	Tarjoaja voi hankkia määrittämänsä osan palveluista alihankintana. Tilaajavastuulaki edellyttää, että alihankintoja tilaavat toimittajat huolehtivat kukin omalta osaltaan siitä, että ennen hankintasopimuksen tekemistä selvitetään tulevan sopimuskumppanin taustatiedot rekisteriottein samoin kuin yhteiskunnallisten maksujen suorittaminen tilaajavastuulaissa tarkemmin selviävällä tavalla. Tilaaja joutuu myös varmistamaan sen, mitä työehtosopimusta alihankkija tulee sopimussuhteen mukaisten tehtävien toteuttamisessa soveltamaan. Alihankkijoiden käyttö tulee kuvata tarjouksessa ja alihankkijoita koskevat samat vaatimukset kuin tuottajaa.
Kuvaus mahdollisista alihankkijoista. nimeä liite alihankkijat + Yrityksen nimi		Ladattava jos käyttää alihankintaa.
Tarjouksen ja liitteiden tulee olla suomenkielisiä	Kyllä	
Sopimuksen allekirjoittajan yhteystiedot	Syötettävä	
Tarjouksen ja liitteiden tulee olla suomenkielisiä	Kyllä	

9. Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjouksen on oltava voimassa 90 päivää tarjosten viimeisestä vastaanottopäivästä.

10. Hylkäämisperusteet

Hankinnasta päättävällä on oikeus hylätä saadut tarjoukset hankintalain mukaisin perustein. Tarjous on hylättävä jos tarjous ei vastaa tarjouspyyntöä.

Tarjous voidaan hylätä jos kaikki tarjoukset ylittävät olennaisesti tarkoitukseen varatut määrärahat tai hankinta osoittautuu tarpeettomaksi. Lisäksi tarjous voidaan hylätä jos tarjoushinta on niin alhainen, että on ilmeistä ettei hankintaa myyjän taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voida tarjouksen mukaisesti täyttää.

11. Sopimusmenettely

Hankintapäätöksen tekee Kouvolan kaupungin ikäihmisten lautakunta. Valitun toimittajan kanssa tehdään kirjallinen hankintasopimus. Sopimus voidaan tehdä aikaisintaan 21 päivän kuluttua hankintapäätöksen tiedoksisaannista edellytyksellä, että hankintapäätös on saanut lainvoiman.

Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa keskinäisessä pätevyysjärjestyksessä:

1. Hankintasopimus
2. Tarjouspyyntö
3. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2014 palvelut)
4. Tarjous

12. Tarjousasiakirjojen julkisuus

Tarjoukset ovat pääsääntöisesti julkisia viranomaistoiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Liikesalaisuudet pyydetään ilmoittamaan erillisellä liitteellä ja tallentamaan tiedostonimellä "luottamukselliset tiedot".

Julkisuuslain nojalla tarjouksia pyytävälle viranomaiselle kuuluu päätöksen tekeminen

tarjouksen julkisuudesta ja liikesalaisuuksista.

Tarjousasiakirjat tulevat julkiseksi asianosaisille, kun asiaa koskeva pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu.

Tarjousasiakirjat ovat julkisia kun hankintasopimukset on tehty.

13. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla. Mikäli ei päästä yksimielisyyteen, asia ratkaistaan Kymenlaakson Käräjäoikeudessa, Kouvolan toimipisteessä.

14. Lisätiedot

Lisätietokysymykset on lähetettävä 23.03.2015 klo 12:00 mennessä.

Kysymykset tulee lähettää Tarjouspalvelu-toimittajaportalista. Samasta paikasta löytyvät myös kysymyksiin annetut vastaukset 27.3 mennessä.

15. Tarjouksen lähettäminen

Tarjoukset tai osallistumishakemukset on toimitettava viimeistään:

13.04.2015 klo 12:00

Tarjoukset on lähetettävä sähköisesti Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportalista osoitteessa <https://tarjouspalvelu.fi/kouvola>.

16. Allekirjoittajat

Marja-Liisa Jyrkilä, Hankintapäällikkö

17. Liitteet ja linkit

Asuinhuoneiden tiedot.xlsx

Henkilöstölomake.xlsx

Palvelukuvaus.doc